

ЖУРНАЛ ВІЗНАНО ПЕРЕМОЖЦЕМ КОНКУРСУ "СВІТОЧ ПРИДНІПРОВ'Я"

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ЩОМІСЯЧНИК

виходить з липня 1991 р.

Бористен

2020 рік

№ 08(349)

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ, ПУБЛІЦИСТИЧНИЙ
ТА НАУКОВО-ПОПУЛЯРНИЙ ЩОМІСЯЧНИК

Ми є. Були. І будем Ми!

Й Вітчизна наша з нами

”

Іван
Багряний

Відзнакою ім. Івана Багряного вшановуються з нагоди ювілейних дат, визначних подій, за вагомі досягнення в галузях науки, освіти, культури, активну державотворчу та громадську діяльність громадян України.

Хто став лауреатом у 2020 році? Відповідь у цьому номері журналу "Бористен"!

“У всіх народів мова – це засіб спілкування, у нас це – фактор відчуження. Не інтелектуальне надбання століть, не код порозуміння, не першоелемент літератури, а з важкої руки Імперії ще й досі для багатьох – це ознака націоналізму, сепаратизму, причина конфліктів і моральних травм. Людина розмовляє рідною мовою, а на неї озираються...”

“Нації вмирають не від інфаркту, спочатку в них відбирають мову”

Ліна Костенко

«Бористен (Борисфен)» – незалежний і недержавний український науково-популярний щомісячник, який висвітлює наукові, культурні, соціальні, історичні події. Видавцем і засновником часопису є Дніпровська міська громадська організація «Товариство шанувальників журналу „Бористен“», голова правління письменник і видавець Фідель Сухоніс. Видавець: Дніпровська міська громадська організація «Товариство шанувальників журналу „Бористен“», Дніпровський Національний Університет імені О.Гончара

Серія КВ, реєстр. номер 16084-4556 ПР. Рік видання двадцять перший. Постановою президії ВАК України від 9 квітня 2008 року за № 1-05/4 журнал внесено до переліку наукових фахових видань України, у яких можуть публікуватись основні результати дисертаційних робіт з історії, філології, політичних наук, мистецтва та культурології.

Редакція не завжди поділяє думку авторів і не несе відповідальність за недостовірність опублікованих даних. Редакція не несе відповідальність перед авторами і/або третіми особами і організаціями за можливу шкоду, нанесену публікацією статті. Редакція має право скоротити матеріал без згоди автора. Редакція сплачує гонорари тільки за матеріали, які замовлені авторами.

Адреса журналу «Бористен»: Адреса редакції а/с № 791, 49008 м. Дніпро, Україна
Телефон: (050) 340 - 28 - 27
e-mail: fidelesukhonis@gmail.com

Представництва редакції:

У Києві: Олег Чорногуз, тел: (067)2555026

У США: Bahriany Foundation, Inc. 19669 Villa Rosa Loop, Fort Myers, FL 33967 , USA

З релігійних справ у США та Канаді: Mr. V. Babanskyj, 74 Oakridge, Watchung, N.J. 07069, USA;

У Румунії : Ritco Virgil STR. 1 Decembrie7. Bloc 19 Sc B. Ap. 8 8885 Macin Jud. Tulcea Romania;

У Бразилії: Wira Selanski, Rua General Glicer- io, 400 apt.701, 22245-120 Rio de Janeiro, RJ Brazil, Telefax (00-55-21) 2556-5517

У Ізраїлі: Svitlana Glaz, Arie Rubin, 18\I, Lod, Israel

У Польщі: Juri Hawryluk, skr. poczt. 55, 17 – 100 Bielsk Podlaski, Polska

У США: Raisa Chejlyk.
4000 S. Biscayne Dr. #213
North Port, FL. 34287.

Електронні версії журналу ***borysten.com.ua***

Долучайтесь до нас у соцмережі

facebook.com/borysteninfo

Верстка\дизайн
журнал ***CatArt***

реєстрацію
№ 818604 від
2.03.2000

Видавець ФОП
Озеров Г.В.
м.Харків, вул.
Університетська, 3\9
Свідоцтво про державну

Папір офсетний.
Друк цифровий
Щомісячник,
наклад:
1500 примірників

ЗМІСТ**ЧОМУ УКРАЇНСЬКА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ БУЛА
НЕМИНУЧА**

У 1991 році мені було тридцять. Цілком зріла особистість до формування якої приклади руку не лише батьки, а й існуюча жорстка ідеологічна система. Мій світогляд на загал мало чим відрізнявся від більшості тодішніх молодих людей. Хіба-що час від часу гриз хробак відчуття національного приниження. Однак, про це дещо нижче. Як і більшість я вже не вірив у світле комуністичне майбутнє, світову революції та решту марксистко-лєнінських ідеологем. Але й той спосіб життя в якому існувала велика, з вічними проблемами країна, якось не викликав значних заперечень. Хоч запитань виникало багато. Я не міг забагнути заради чого мій однокласник повернувся з Афганістану в цинковій труні. Мені було складно зрозуміти чому могутній і такий прогресивний Совєтський Союз не здатен виготовляти більш менш-пристойні черевики для своїх найкращих в світі громадян. Як і решту побутових звичайних речей за якими доводилося їхати, випробовуючи себе в безкінечних чергах, у галасливу і розхристану Москву.

І коли мій незабутній батько Анатолій Арсентійович привіз потягом зі столиці емальовану ванну, бо в тодішньому Дніпропетровську пересічному громадянину її не можливо було купити, стало зрозуміло: все так щось не так у цій країні з неоковирною назвою Союз Радянських Соціалістичних республік. Мене так само завжди цікавило з якої причини на різноманітних зборах говорили одне, а в курилках і на домашній кухні зовсім інше. Та чому в світі існувала лише одна безпомильна структура – КПРС....

А ще мені, попри каток тотальної русифікації, з

українським генетичним кодом було боляче і образливо відчувати наругу та вторинність і рідного слова, і самобутньою думки.

- Мальчик паче чому ти гаваріш на етом сабачем язике? - поцікавилася вихователька в одному з дитячих садочків Дніпропетровська, коли почула від дитини, яку привезли з літнього відпочинку на селі у дідуся з бабусею українське слово. І такі випадки вже породжували не запитання, а спонукали до дій....

Нині ми живимо так само не в простий, навіть багато в чому трагічний час. Позаяк, як на мене, він особливо виразно окреслює неминучість української незалежності. Бо без неї чи то червоний, чи білий російський шовінізм продовжував би терзати наш народ. Хтось нині в соціальних мережах ностальгічно згадує що в СРСР було найсмачніше морозиво і газована солодка вода за три копійки. Як не гірко, виглядає й такими спогадами вимірюють людське щастя...

Американський президент Кеннеді якось сказав:

- Свобода неділіма і якщо одна людина в рабстві – всіми невільні.

Було б гарно аби над цією сентенцією якнайбільше людей в Україні замислювалося принаймні 24 -го серпня кожного року свого життя.

**Стор. 1 ЧОМУ УКРАЇНСЬКА
НЕЗАЛЕЖНІСТЬ БУЛА
НЕМИНУЧА**

**Стор.2-4 ПОЧУТИ ВОВЧУ
ПІСНЮ...**

**або відданість професії
лісника має багато вимірів**

**Стор.5 Світ маленький та
круглий**

**Стор. 6 Ісус Христос – це
живий Бог**

**Стор. 7 - 8 "Не вір! Борись за
Україну..."**

**Стор.9 Відійшла у вічність
голова Фундації**

Галина Воскобійник

Стор. 10 -11

**ХРИСТИЯНСЬКА КНИЖКА
ДЛЯ ЗАХИСНИКІВ
БАТЬКІВЩИНИ**

**Стор. 12-13 ЗБЕРІГАЙМО
ЧИСТОТУ РІДНОЇ МОВИ**

**Стор. 14 У школах
штату Парана (Бразилія)
викладають
українську мову**

**Стор. 15 Як кристалізувалася
національна ідентичність в
діаспорі**

**Стор.16-17 31 серпня ювілей
відзначає відома українка
з Австралії, журналістка,
співачка МАРІЧКА**

ГАЛАБУРДА-ЧИГРИН

Сторіо 18 Світоч України

**Стор.19 У Єгипті встановили
меморіал першому
українському адміралу**

Стор. 20 - 34 ЗНАЧЕННЯ

**УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ
В ЗМАГАННІ ЗА
НЕЗАЛЕЖНІСТЬ**

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

Стор. 35 Думки вголос

**Стор. 36 Рецепти української
кухні**

**Долучайтесь до нас у
соцмережі**

facebook.com/borysteninfo

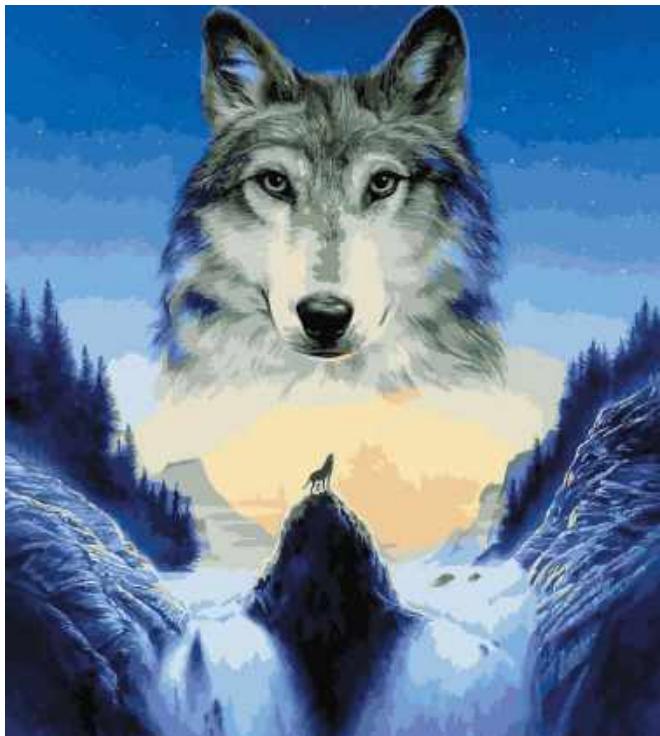
**Ще більше цікавої
та актуальної
інформації на
нашому сайті
borysten.com.ua**

**Фідель Сухоніс,
редактор журналу "Бористен"**

«Пером публіциста»

ПОЧУТИ ВОВЧУ ПІСНЮ...

або відданість професії лісника має багато вимірів

Іван Яловий директор ДП «Петриківський лісгосп» Дніпропетровського ОУЛМГ один з наймолодших керівників середньої ланки лісової галузі України. Однак, його професіоналізм та відданість професії спонукає ставитися до нього з повагою навіть сивочолих ветеранів.

Молодий сосняк у передмісті міста Кам'янського ледь припорошив пізній грудневий сніг. Через темряву та слабкі опади на землі майже не видно слідів. Просувалися не те що навмання, а на звуки. Десь там попереду час від часу чулися важкі удари металу в деревину.

- Таки рубають, падлюки, - сказав ледь чутно, вдягнутий у зимовий камуфляж потужної статури молодик.

- Так ми ж вчора лише тут були, - так само тихо відповів йому худорлявий супутник. - Олександрович, вони ж свою добру пошту мають, краще аніж Інтернет.

- Агов Микола, воно коли вже відчули легкі гроші, то й голова погано працює. Краще подивися як далеко від нас Степанович з Приходько...

Суха гілка підступно тріснула під ногою. Через це зненацька вийти на маленьку галявинку, де орудували браконьєри не вдалося. Допоміг потужний промінь ліхтаря. Засліплени яскравим світлом двоє, в дешевих чорних спецівках, заклякли побіля чималенької купки зрубаних сосонок. Той кого назвали Олександровичем рішуче вийшов вперед:

- Іде ж Ви хлопці машину залишили? Тут дороги поблизу не має. Чи на собі дерево збиралися перти.....

Порушники мовчали. Пауза затяглася, а тоді немов зайці у шлюбну пору, браконьєри кинулися врізnobіч. Той що побіг справа зразу ж заматюкався:

- «Хірург» в них тут засідка! Потім почулося сопіння й борсання тіл. Другий втікач видко біг щодуху, не розглядаючи перед собою дорогу. Шарудіння молодого сосняка підказувала тікає вбік Дніпра-Славути.

- Степанович, Приходько облиште! - прокричав у темряву Олександрович. - Цього що впіймали все розкаже....

Описане не з буднів карного розшуку та не описи міліцейського рейду із затримки небезпечних злочинців. Подібне не рідкість у роботі одного з наймолодших керівників лісової галузі, напевно, всієї України Івана Ялового. Вже не один рік Олександрович, як його часто називають, напевно, з огляду на юні роки колеги очолює державне підприємство «Петриківський лісгосп» Дніпропетровського ОУЛМГ. Територія лісгоспу в більшості своїй знаходитьться на територіях міських агломерацій. Зокрема, такої потужної як Кам'янська.

Зрозуміло, що це дає додаткові навантаження на роботу лісників. У зимовий період доводиться боротися з браконьєрськими вирубками, а в грудневі дні не оминути рейдів із захисту новорічних дерев. Територія степової Дніпропетровщини зовсім не багата на ліси. А це значить що у літню пору, як правило штучно висаджені лісові масиви, потерпають від напливу любителів посмажити на природі шашличок. А це і збільшення у рази випадків лісових пожеж, і граничне навантаження на нечисленні зелені насадження в регіоні, де фактично кожне дерево потребує уваги людських рук.

Та не лише ці проблеми системно непокоють беручкого і енергійного командира лісового воїнства. Роками через адміністративні ігрища, а то й просто з причини безвідповідальності належних осіб, дніпропетровські лісовики залишаються без бюджетного фінансування. Заробити ж їм фактично не можливо. Степовий край не Полісся чи Карпати деревина тут за будь-яких умов росте слабенько. Тому доводиться шукати шляхи нестандартні, часто ставити піонерами у справі корпоративного фінансування. Іван Яловий й тут не пасе задніх. Має те що нині прийнято називати менеджерською жилкою.

Ми з Іваном вже не один рік на ти. Одного дня на екрані моєї мобілки висвітлився виклик «Яловий».

- Приїди є що показати, - почув в трубці знайомий голос.

І ось я на Івановій «базі». В одному з приміщеньчується до того невідомий гуркіт. Прямую туди із догадкою що саме там розташувалося “now how” Ялового. По-правді, пилу й шуму в пристосованому під виробництво приміщенні не бракує.

- Бачиш не сидимо склавши руки, - зразу починає пояснювати угледивши мене Іван. - Надію покладаємо на виготовлення та реалізацію населенню біопалива або пелетів. Випуск його на нашому підприємстві планується налагодити з відходів та деревини санітарних вирубок. Для цього слід закупити не дешеве обладнання. І для цього ми стараємося знайти додаткові фінансові резерви, які так відсутні. Але іншого виходу у нас не має, якщо хочемо зберегти структуру та

роботу для наших людей.

На загал про пелети відомо давно. Це екологічно чисте паливо із вмістом золи не більш трьох відсотків. При спалюванні гранул в атмосферу викидається рівно стільки CO₂, скільки було поглинено рослиною під час зростання. Завдяки правильній формі, невеликому розміру і однорідній консистенції продукту гранули можна пересипати через спеціальні рукави, що дозволяє автоматизувати процес навантаження-розвантаження і також використання цього різновиду палива. А до честі Івана, що маючи за собою колектив лісовиків-професіоналів він як відповідальний керівник робить все від нього залежне аби забезпечити людей зарплатою, певними соціальними гарантіями. Ось зовсім нещодавно вдалося йому укласти договір з дорожниками. Певні ділянки нових автошляхів області буде засаджено працівниками ДП «Петриківський лісгосп». А це знову ж таки копійка...

І ще одна позитивна як для керівника риса Івана Ялового. Він надзвичайно комунікабельна людина. Немов би спростовуючи можливий стереотип про відлюдкуватість лісівників, які ховаються в хащах серед звірини, Олександрович легко знайде спільну мову будь з ким. З цієї причини він так само частий гість на телевізійник телеканалах області. Виглядає із задоволенням працює з населенням регіону, примножуючи членство екологів-волонтерів та проводячи роз'яснювальну роботу про правила поводження у лісі.

А ще виглядає він правдивий лірик. Справжні лісівники, напевно, мають бути такими. Одного разу він надзвичайно поетично розповів мені про те як бентежно слухати вовче виття.

- Люди завжди хотіли зрозуміти цих таємничих нічних створінь і як сказав американський письменник Леопольд Олдо: “тільки гора прожила так довго, щоб об'єктивно зрозуміти завивання вовка”, - ось так глибинно і поетично поділився зі мною Іван.

Я тоді можливо не до кінця збагнув його пристрасть до вовчої пісні. Але зараз майже переконаний як справжній поцінувач природи Іван Яловий добре знає: вовк гордий і сильний звір, він ніколи не зали-

у біді свого товариша, може навіть пожертвувати власним життям заради безпеки усієї зграї. Одне слово, благородна тварина. А значить гідна поваги...

На світлині автора: Іван Яловий на записі програми одного з Дніпропетровських телеканалів

Фідель Сухоніс

Світ маленький та круглий

Кілька тижнів тому ми, що мешкаємо на Флориді в комплексі що межує з широким водним каналом, помітили пару цікавих на вигляд птахів, що сиділи біля каналу води перед нашою будівлею. Наступного дня вони знову опинилися там же, у бур'янах, біля води. Спочатку ми думали, що вони дики гуси через свою довгу шию та ноги, але все ж таки знали що кольори не відповідають, бо в цих птаха гарні рожеві дзьоби і ноги. Вони сиділи годинами, один з них сидів на траві а другий стояв поруч сторожем і це викликало нашу увагу, тому ми почали стежити за ними. Щодня після сходу сонця вони влітали, як стріла, в точне своє місце, залишаючись до полуночі, потім вилітаючи на день. Така поведінка тривала близько двох тижнів, тоді одного разу ми побачили лише один приліт та приземлення на звичайне місце і стояв увагою годинами, як солдат, не рухаючись. З сумом я спостерігала за надією і рішучістю скорботою та здивуванням цього птаха що не міг знайти свого супруга пару, я хотіла якось його пожаліти, розказати йому що я теж болю але я знала що слова безрезультатні коли ти сильно сумуєш після втрати своєї пари. Приблизно за тиждень спостереження за його болем двоє птахів свистяче голосно влетіли, приземлившись збоку, тримаючи його

компанію, потім усі троє піднялись в небеса і я більше качки не побачила.

Чорноволоса свистяча качка (*Dendrocygna autumnalis*) - вибаглива качка з блискучою рожевою купюрою та незвичайним силуетом з довгими ногами. У таких місцях, як Техас, Луїзіана та Флорида, ці качки справді мають свисток. Свистячі качки раніше були відомими як качки-деревці, але лише деякі, такі як Чорнобрива свистяча-качка, насправді окуні або гніздяться на деревах.

Дієта Свистячі качки харчуються здебільшого насінням різноманітних трав, також з мухомор та інших рослин. Комахи, равлики та інші безхребетні складають менше 10% раціону.

Вони спаровуються на все життя. Часто гніздиться в колоніях. Місце гніздування, як правило, в порожнині дерева або відламаній заглушці, 4-20 футів над землею або водою. Гніздяться на суші, як правило, поблизу води, але можуть бути на відстані 1/4 милі від неї. Також часто гніздиться на землі, в густому низькому зростанні біля води. Зараз багато хто використовує гніздові коробки, димоходи, комори. Порожнинні гнізда голі або з кількома деревними стружками, але ґрунтові гнізда сплетені з трав і бур'янів

Раїса Хейлик (Флорида, США)

Християнська сторінка

Iсус Христос – це живий Бог

У третій адвентовій проповіді, виголошений в присутності Святішого Отця, проповідник Папського дому зосередив свої роздуми на Ісусі Христі, Який «не лише об'явив живого Бога», але «є живим Богом». о. Тимотей Т. Коцур, ЧСВВ - Ватикан Ісус Христос як остаточне місце зустрічі між Богом і людиною_ був у центрі третьої проповіді з нагоди Адвенту, яку проповідник Папського дому о. Раньєро Канталамесса виголосив у присутності Папи Франциска в п'ятницю, 21 грудня 2018 р., в каплиці Redemptoris Mater Апостольського палацу у Ватикані.

Бог приймає всіх праведників

Як зауважив проповідник, Ісус Христос є «живим Богом», Який з любові віддав Своє життя «як викуп» за всіх без різниці людей. «Більше, ніж спасінням тих людей, які не пізнали Христа, нам слід перейматися спасінням тих, які Його пізнали, але живуть так, ніби Його ніколи не існувало», – підкреслив він, нагадуючи про те, що на рахунок перших Святе Письмо стверджує, що «Бог не зважає на особи, але приймає тих, які Його бояться і чинять справедливість, незалежно від того, до якого народу вони належать».

Універсальність спасіння

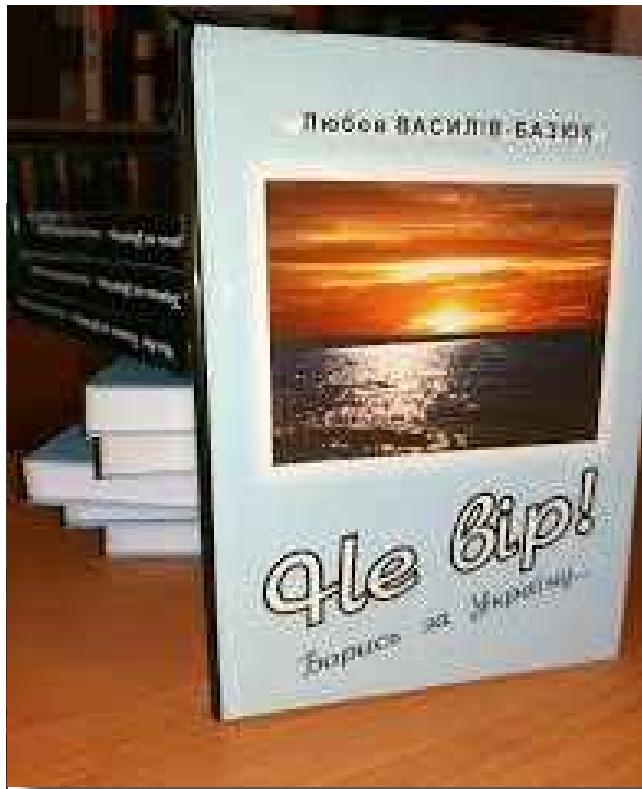
Отець Канталамесса підкреслив, що Божа пропозиція спасіння є універсальною. Бог турбується про те, щоб усі були спасенні, а не щоб усі знали, Хто є їхнім спасителем. «Бог, – зауважив він, – смиренний у творенні. Він не чіпляв до всього Своїх етикеток, як це роблять люди. На створіннях не написано, що вони зроблені Богом. Той факт залишений, аби ми могли його відкривати».

Де шукати живого Бога

«Живильним середовищем», в якому народжується та розвивається кожне справжнє християнське богослов'я, є Святий Дух. Це у Ньому, як підкреслив проповідник, Ісус і надалі об'являє нам Отця, бо «Святий Дух є Духом Воскреслого», продовжуючи земне діло Ісуса. «На відміну від ідолів, живий Бог – це Бог, Який дихає, а Святий Дух є Його подихом», – додав він, зауважуючи, що це «Дух живого Бога» творить всередині людини «той стан благодаті», в якому одного дня «відкриваємо, що Бог існує, що Він реальний». А тому, хто шукає Бога деінде, лише на сторінках книжок чи серед людських міркувань, слід прислушатися до слів ангела: «Чому шукаєте живого між померлими».

«З історії написання однієї книги»

"Не вір! Борись за Україну..."

"Не вір! Борись за Україну..." Ця книга української письменниці з Торонто Любов Василів-Базюк буде безцінним джерелом для науковців, що будуть вивчати бурені 20-30 роки ХХ століття і українське церковне та громадське життя в ньому і всім, кому не байдужа доля становлення нашої державності. А у цих своїх спогадах патріотка з країни кленового листя ділиться своїми спогадами щодо написання цієї цінної праці.

Редакція

Хочу з Вами поділитися одною подією, що мене спонукала написати цю книгу. Це було в 2004 році, коли я відвідувала в Рівному Духовну Семінарію Київського Патріархату і мене дуже радісно зустрів митр. Даниїл, оповідав про свого батька, що відбув 15 років заслання за те, що хотів закінчити духовну освіту та стати священиком. Подарував мені книжку про життя свого батька, протоієрея Михайла Чокалюка, що був активним учасником національного визволення, політичний в'язень воркутинських концтаборів та

священником на Буковині. Тому, що я народилася на Волині подарував мені чудовий волинський рушник. Після презентації моєї книжки *У вирі тоталітарних режимів* митрополит Даниїл запропонував мені поїхати разом з геологом, також з келейником і митр. Даниїлом до Гурб. Запевнив мене, що мені буде дуже цікаво. Сказав, у неділю після службу поїдемо до Гурб. Мені не випадало розпитувати, що це за такі Гурби і не випадало відмовитися. Це було в суботу підвечір, я погодилася, домовилися, що буду в неділю в церкві, і келейник мене забере до резиденції Митрополита. Я мусила знайти місце на нічліг, беру таксі та йду до Здолбунова, це 25 км. до дружини моого двоюрідного барата, який був забитий громом і там мене переночували. В неділю раненько автобусом поїхала до Рівного і приїхала до Собору. Вже служилася свята Літургія, але церква повна людей, стоять на сходах, але перед церквою великий парк і там побудовані лавки, службу чути - передають голосниками. Я підійшла до лавок, всі зайняті людьми, в мене на колестятах мала валізочка і торбинка в руках. Якийсь добрий чоловік посунувся і зробив для мене місце. Кінчилася св. Літургія - люди розходяться - а я думаю, як мені знайти келейника. Але келейник мене знайшов і забрав до резиденції митр. Даниїла. Мене сестра Митрополита почастувала смачним обідом. Митрополит мене запитав чи я могла увійти до церкви, я сказала, що люди були на лавках, церква була повна людей, стояли і на сходах.

Геолог провадив великим авто. Я сиділа ззаду з келейником, а Митрополит з водієм. Ніхто мені нічого не говорить про Гурби. Приїхали де кінчается Кременецький кряж звітрілих гір, що тягнеться від Бродів, Почаєва, Кременця і кінчается не доїжджаючи до Здолбунова. Гори високі 345 метрів. Авто залишили з боку дороги а пішки під гору йдемо до Гурб. Митрополит

мені тільки сказав, що місцеві селяни називають ці гори *Гурби* від слова (горби). Далі не питаюся чого ми приїхали? Вийшли піщаючи стежкою поміж чудовими соснами, ялинами на верх *Гурби* і побачила великий пам'ятник з чорного граніту, з вишитим рушником, вінками квітів, сухих і осінніх. Читаю напис, що в братській могилі поховано 3450 (якщо я добре запам'ятала) тлінних останків наших геройів УПА і з Поліської Січі, які не пускали 35 тисячну армію з політруків, енкаведистів і солдатів, які від 22 до 24 квітня 1944 р. оточили Українських Повстанців в числі 5 тисяч, які намагалися не пускати більшовиків в західну Україну вдруге, бо пам'ятали що вони зробили з нашими патріотами в 1939 до 1941 року їх панування.

Митрополит Даниїл одягнув патрихіль і почав служити панахиду, я помогала співати, а мені текли слізози, я не могла зрозуміти, чому я нічого не знала про Гурби, про бій, про жертви. Я себе вважала добре ознайомленою, але нігде не читала, і ніхто мені не говорив. Кінчилася панахида. Митрополит мене заспокоював, а я питалася, чому про це не було написано в пресі? Митрополит сказав, що в місцевій пресі було написано, бо дуже завзято відшукували тлінні останки своїх рідних, синів. Знаходили по лушпинках з крашанок, які люди приносили на засипані вітром могили своїх рідних і земляків на Великден і Проводи. У другій могилі вже було до 500 тлінних останків, а ще шукають, бо має бути всіх разом 5,000 жертв, яких не брали в полон, а сікли з кулеметів, а поранених добивали. З боку могил вже був побудований будинок, але без вікон на чоловічий монастир і майже викінчена каплиця. Я стояла і плакала, мене повели ще добрий кілометр горою до великої площі - поляни, де вже була засіяна трава, огорожена на літні табори для дітей, а з низу гору велике джерельне озеро - немов у казці. Я звернула увагу на такий жовтенський чудовий пісок, а Геолог мені сказав, що Балтійське море міняло 4 рази свої береги під час льодовиків і це був берег моря, під мікроскопом можна бачити морські залишки мушель. Під час моїх студій я докладно вивчали, де покривали льодовики так, що з паном Геологом у нас була цікава розмова.

Повертаючись до Рівного я вже написала в думці вірша, а по дорозі до Луцька в автобусі писала статтю про

Гурби, яка була видана в Рівному, в Канаді - Новому Шляху та в США в газеті Свобода. Після поїздок до Гурб я поїхала до Кременця на запрошення *Просвіти* і там зустріла 3-х Героїв Гурб, які прорвалися з оточення. Вони мені розказували, яка страшна була стрілянина з кулеметрів, кидали гранати на Повстанців, у природі зірвалася страшна буря, громи і блискави, дощева злива, а політруки сікли з кулеметів. Поки не вкрили поле бою всіми забитими. Втікали, бо боялися, що буде другий наступ, і що їх танки будуть знищені.

Повернулась в половині жовтня до Торонто. У тому часі померла моя приятелька, донька Рівненського єпископа Платона (Артем'юка) в часах 1941 до січня 1944 р. Була на похороні і з дозволу сестри та сина замість ківті зібрали \$1, 100 Канадських на Гурби. Я замінила за свою пожертву на США і агенцію Міст переслава до Рівного до митр. Даниїла. Подумайте, коли водій привіз мою передачу грошей, митр. Даниїла два дні тому поховали. Гроші були передані голові Духовної Семінарії о. Швецу, який за ці гроші видав свою книжку про *Перелетні Птиці* - церковні діячі, які відновили і організували московську церкву, а потім сам перейшов до МП. Я була дуже сердита, але так сталося. Знайшли митр. Даниїла непритомним у кімнаті у Божий день, забрали до лікарні, але митр. Даниїл не прийшов до притомності і на 48 році життя упокоївся. Всі лабораторійні висліди в лікарні пропали.

Митрополит мав докторат з Богослів'я з Сальонік (Греція), володів грецькою мовою, провадив у той час розмови про Томос з Автокефальною Церквою і митр. В. Сабоданом МП і з Його Святістю Вселенським Патріархом Варфоломієм. Він москалям був дуже не бажаним і вони вкоротили йому життя і знишили всі лабораторійні аналізи. Для мене смерть Митрополита була великим ударом - я до кінця життя буду згадувати Велику Людину, Патріота Церкви і України. Тому і написала цю книжку «Не вір...! Борись за Україну». Боріться і Ви, з привітом і любов'ю, Любов Василів-Базюк

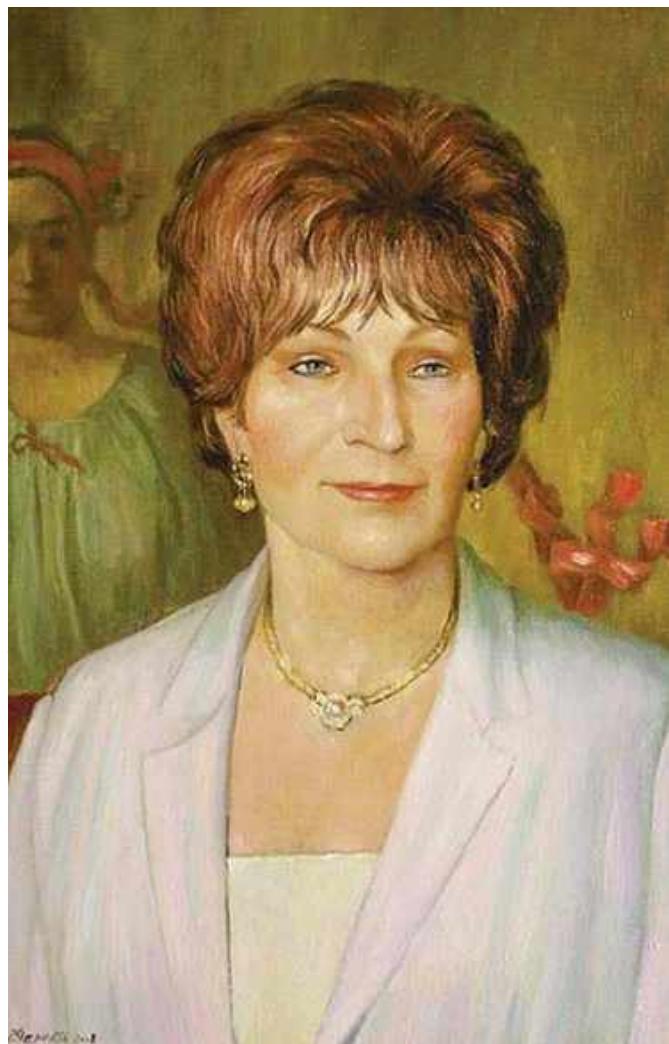
Слава Україні, Героям Слава!
28. 05.2020.

Любов Василів-Базюк

«Фундація Івана Багряного»

Відійшла у вічність голова Фундації Галина Воскобійник

Голова Фундації ім. Івана Багряного Галина Воскобійник померла 6 січня в Стейт-Каледжі, Пенсильванія. Поховали її 11 січня обіч чоловіка Олексія Воскобійника, на українському кладовищі в Святій Бавні Бруку, Нью-Джерзі.

Народилася вона 27 лютого 1930 року в селі Зоря, Божедарівського району, Дніпропетровської області, у родині Оксани та Івана Дроботів. У 1943 році родина емігрувала до Німеччини, де Галина Дробот закінчила гімназію і одружилася з О. Воскобійником. У 1950 році сім'я переїхала до Канади, а 1956 році – до США. З 1961 року Г. Воскобійник почала

працювати у будівельній фірмі, яку започаткувала з чоловіком. Мали четверо дітей, але два сина трагічно загинули ще за життя батьків. Г. Воскобійник була членкою Союзу Українок Америки у Філадельфії, Українського Музею в Нью-Йорку та Українського Інституту Америки. В 1975 році було створено Фундацію ім. Івана Багряного і її вибрано першою головою фундації, яку вона очолювала з 1975 до 1982 року, а пізніше була членкою управи і знову очолювала фундацію в 2003-2004 роках та після смерти голови фундації Анатолія Лисого знову стала головою фундації в 2008 році і очолювала її до січня цього року. Фундацію тепер очолює заступниця голови Віра Боднарук, яка є також головою Товариства Української Мови. Коли Україна стала незалежною державою у 1992 році, Воскобійники почали фінансово підтримувати українських студентів і викладачів Пенсильванського університету і Національного аграрного університету в Києві. У 1997 році напередодні Всесвітнього форуму українців Г. Воскобійник отримала нагороду від Президента України Леоніда Кучми за активну участь у розбудові економіки і духовному відродженні України. Патріярх України Філарет нагородив її медалею св. Володимира за постійний вклад в культурний розвиток України.

Вічна її пам'ять!

Бюлєтень Фундації ім. Івана Багряного
Травень – Серпень 2020 року

З нових видань журналу «Бористен»

ХРИСТИЯНСЬКА КНИЖКА ДЛЯ ЗАХИСНИКІВ БАТЬКІВЩИНИ

“““ Проблема віри є важливою для кожної людини. А особливо для військової. А тим більше для військової, що бере участь у бойових діях. Особливо ця проблема постала у період розпочатої Росією війни, що триває вже шість років. Десятки тисяч наших громадян, а це і чоловіки, і жінки, і молоді люди і старші за віком, представник різних віросповідань взялися до зброї, щоб захистити крайну від супостата-загарбника, який прийшов до нас під гаслами «руssкого міра» та московського православ'я. Для них у непростих бойових умовах, пов'язаних зі смертю, пораненням, каліцтвом актуальною є ідея бога. Тож надзвичайно доречним є вихід книги почесного доктора теології Леоніда Якобчука.

(Серія «Бібліотека журналу «Бористен», 2020 рік. Упорядник видання відомий журналіст Фідель Сухоніс) «Христос веде до перемоги». Нова книга в певній мірі унікальна – це релігійне видання, котре присвячено духовній опіці українського патріотичного воїнства. І розглядає питання, які турбують багатьох бійців на фронті. У книзі зібрани розповіді, про різні аспекти життя людей через призму бога та положень Святого письма.

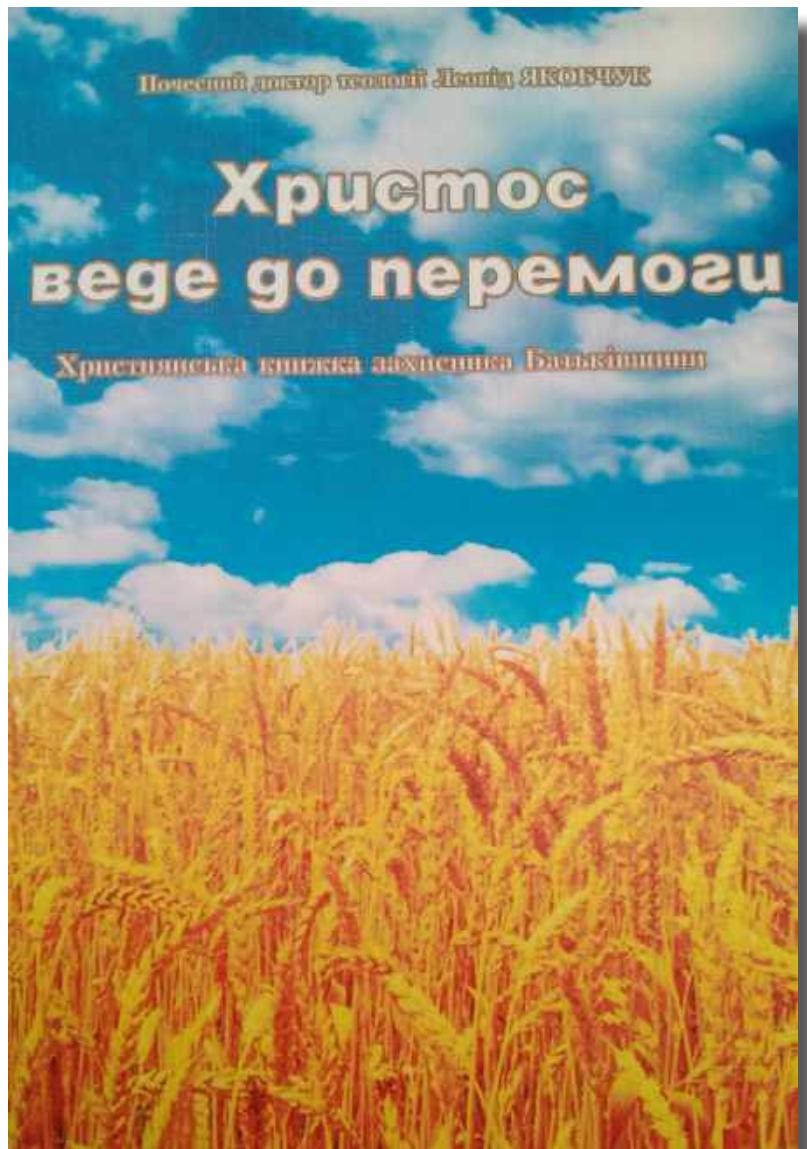
Автор, наведеними прикладами та сюжетами проводить думку, що Біблія це є письмовий запис досвіду людства багатьох тисячоліть. Починається книжка з побудованих на Євангелії роздумів про справедливу війну та покликання воїна, захисника Батьківщини. Автор, спираючись на положення Святого письма показує, що у християнському розумінні війна – це необхідність для запобігання більшого зла, що виправданою є та війна, яка має на меті захист своєї Батьківщини, своїх рідних. І захисники України роблять надзвичайно важливу справу, приймаючи виклики складних реалій війни, здійснюючи опір злу і долаючи його, не жаліючи свого життя. У книжці наводяться яскраві і переконливі факти з Нового і Старого Завітів, з Євангелія віддання життя за людей. А у наших сьогодніших умовах це – за рідних і близьких, за Батьківщину.

Розповідаючи про важкого Ісусове служіння, автор підводить до думки, що служіння Батьківщині потребує зусиль. Часом – надлюдських. Але ці зусилля не є марними. Христос переміг смерть і слава та пам'ять про нього існують до нині. Тож всі тих, хто служить на благо Батьківщині заслуговують на повагу і пам'ять. І залишаться к пам'яті потомків, всього українського суспільства.

Одна з розповідей автора присвячена і злому духу. Тобто, у сучасних умовах – російському агресору на сході України. Автор запитує чи може нечистий дух опанувати віруючу людину, тобто у сучасних умовах війни. чи може ворог перемогти людей, що боронять свою Батьківщину, своїх рідних і близьких. Наводить приклади з Біблії, якими стверджує. що ні, темні помисли завжди терпіли поразку. Тож і російські загарбники, російська загарбницька армія буде переможена тими, хто відстоює праві справи. Солдати на передовій та й ми всі громадяни у це віrimо і знаємо, що це станеться. Тож і автор, посилаючись на положення Святого письма, стверджує це. Наводить чимало фактів з життя як часів біблійних, так у теперішніх. При цьому, спираючись на думки апостолів стверджує, що треба і вірити у це, і робити все для наближення цієї перемоги. Бо віра без діл мертвa,

Отже, книга зацікавить як українських вояків на фронті, так буде корисною і для всіх тих в Україні та поза її межами, хто переймається питаннями віри.

Олександр Нікілев, історик (м. Дніпро)

ЗБЕРІГАЙМО ЧИСТОТУ РІДНОЇ МОВИ

Що таке омоніми?

Це слова, що однаково звучать, але мають різні значення. Таких слів є багато у споріднених мовах, що мають спільне джерело походження. Ці міжмовні омоніми наявні майже серед усіх частин мови.

Наявність омонімів створює небезпеку при перекладі з російської мови особливо тоді, коли за справу перекладу беруться непрофесіонали. Видатний мовознавець Микола Лесюк наводить такі приклади: В одному фільмі російську фразу “Я тебе на **цепь** посаджу!” переклали так: “Я тебе на **цілок** посаджу” (замість на ланцюг”). В іншому фільмі замість української фрази “у **місцях** скупчення людей” написали “у **містах** скупчення людей”.

Російське луна – це українське місяць, а українська луна -- це російське ехо“. Російською кажуть речь, маючи на увазі мову, а українська річ відношення до мови не має ніякого; російське трус – це український боягуз, а може бути обшук або тривога; російський злодій – це злочинець, а в нас злодій – це той, хто краде, російське красний – це червоний, а в українській красна дівчина – це гарна.

Що таке кальки?

Калька – це слово, перекладене буквально, але семантика його зовсім інша.

Багато помилок допускаються журналісти, які думають про російськи, а говорити доводиться українською мовою. На студії “Ера” журналістка каже: Що з цього вийде, **наразі** дізнаємось, маючи на увазі, що дізнаємся **невдовзі, незабаром**, а слово **наразі** означає “поки що”.

На каналі К-1 персонаж питає: “Може ви йому треба були? -- Йому ніхто не треба”, -- відповідає інший. Очевидно, він мав на увазі російське “ви єму нужни билі?” Отже, треба було сказати **потрібні, потрібний**.

Багато подібних покручів знаходимо в інтернеті, напр.: **від'язикатися** замість **відмовитися**, російське отказалася стало нібито українським **від'язикатися**. Це вже

Рубрика Миколи Дупляка

спеціально спотворене українське слово відмовитися. Як видно, інтернет стає розсадником безграмотності. Створюється враження, що це робить хтось спеціально, щоб показати недолугою нашу мову.

Де поділися прислівники тепер і нині?

У розмовній (та й не тільки) мові прислівників **тепер** і **нині** майже не чуємо. З цього приводу майже не заслуговують на похвалу українські школи та засоби масової інформації. Прислівник **зараз** витискує їх: “Де гули набої, зараз сміх звучить” (В. Сосюра); “У наса зараз весна” (С. Плачинда). Проте між тими прислівниками є деяка значеннева різниця.

Українська класика й народне мовлення надають прислівникові зараз вузького значення: “цієї миті, що хвилину, негайно”: “Ходім зараз до матері” (М. Коцюбинський); “Зараз я піду” (Л. Українка). Коли ж мовилося про час, що оце триває, тоді користувалися словами тепер, нині: “Не тепер, так у четвер” (приказка);

“Не той тепер Миргород, Хорол-річка не та” (П. Тичина).

У фокльклорі трапляються ще й такі прислівники: тепереньки, теперечки, тепера і ниньки. У наведених на початку фразах із сучасної літератури краще було б, якби замість недоречного тут прислівника зараз стояли інші слова: “Де гули набої, нині сміх звучить”; “У нас тепер весна”.

Навшпиньках чи навшпиньки?

Ці слова не мають ніякої значеннєвої різниці.

Перше слово набуло закінчення -ах за аналогією з російським відповідником на цыпчаках; друге слово має закінчення -и, характерне для українських прислівників: навипинки, наввиринки, наввипередки, навзаводи, навперемінки тощо. Слово навшпиньки правильніше.

Чи є словники для військовиків?

Безперечно, для нас дуже важливо якою мовою розмовляють українські армійці. Видатний мовознавець Роксоляна Зорівчак пише: -- “Без української літературної мови наших військовиків немає Армії, Збройних Сил України, а, отже, й Української Держави”.

Нам відомі два словники для військовиків: “Російсько-український словник для військовиків” (Львів, 1995) на 32,000 слів і словосполучень. Укладачі – відомі українські мовознавці А. Бурячок, М. Демський, Б. Якимович; “Сучасний американський військовий сленг як проблема перекладу” – монографія полковника Віктора В. Балабіна (Київ, 2002).

Дослідник уклав англо-український Словник-міміум американських військових сленгізмів (зафіксовано 1, 670 гасел із численними українськими відповідниками інколи описового характеру) та Глосарій українських військових сленгізмів, що вміщає 567 поліваріантних одиниць.

Що таке конкордація?

Конкордація – це особливий вид словників, у яких в абетковому порядку подано кожну словоформу з творів окремого письменника в контексті.

Найперше з’явилися нонкордації Біблії та творів В. Шекспіра. 2001 р.

Канадський Інститут українознавства опублікував надзвичайно вартісну працю – Конкордацію поетичних творів Тараса Шевченка. Редакцію чотиритомної праці й упорядкування здійснили проф. Олег Ільницький і д-р Юрій Гавриш.

НТШ в Америці подарувало бібліотекам і ініверситетам України 450 комплектів Конкордації.

Місто Ровно чи Рівне?

У вересні 1939 р. коли до СРСР одійшла Західня Україна, Москва переназвала українське місто Рівне на Ровно. Ця назва протрималася до 1989 року, коли її під тиском громадськості повернуто українську назву -- Рівне.

Слова і вислови, що засмічують нашу мову

“безділля” замість “неробство, ледарство”

“безобразіє” замість “бридкість, потворність”

“безопасний” замість “безпечний”

“будущий” замість “майбутній, прийдешній, наступний”

“імпічмент” замість “відставка, звільнення, усунення від влади”

“Косів” замість “Косова”

“колаборація” замість “співпраця”

“коляска” замість “візочок”

“краска” замість “фарба”

“крупний талант” замість “великий талант”

“непреривно” замість “безупинно”

“не приходиться” замість “не доводиться”

“непростимій вчинок” замість “невибачний вчинок”

“просвітительство” замість “просвітництво”

“самка” замість “самиця”

“стакан” замість “склянка”

“уродливий” замість “потворний”

“уродство” замість “потворність”

“хіт” замість “гіт”

“хіти” замість “перлини (музичні)”

У школах штату Парана (Бразилія) викладають українську мову

У жовтні 1989 р. до тексту конституції штату, де сьогодні проживає майже 500 тисяч етнічних українців, було внесено положення, яке гарантує учням державних середніх шкіл можливість самостійно обирати для вивчення іноземну мову. Завдяки цьому з 1991 р. українськомовна як іноземна викладається в декількох державних школах міста Прудентополіс та в училищах закладах у місцях компактного проживання українців.

Саме в цьому місті в 1898 році постали перші дві українські суботні школи. Пізніше, в 1935 р., у місті василіанами була відкрита постійна українська середня школа (мала семінарія Св. Йосипа) з

українською та португальською мовами навчання, а з 1941 р. українська мова тут викладається в Інституті катехиток Св. Ольги.

В іншому великому осередку української діаспори місті Куритіба при Лінгвістичному центрі Федерального університету штату Парана з 1985 року діють курси української мови та літератури.

Водночас постійно відбувається підготовка нових кадрів для викладання мови. Так, у листопаді 2017 року ЗМІ повідомили, що 15 викладачів здали іспити на викладання української мови в школах штату Парана

Як кристалізувалася національна ідентичність в діаспорі

На першій картиці зображене новоприбулого емігранта-українця, який пригнічений, дезорієнтований і не знає, як відповісти на питання імміграційного інспектора про свою національність.

На другій картиці - 30 років потому: цей емігрант вже освоївся в Америці, має певні статки, своє житло. Він уже чітко визначився зі своєю національністю і тепер переїмається питаннями збереження української культури, про що свідчить портрет Івана Франка на стіні, скульптура Олександра Архипенка, книги про Україну. Й значну роль в цьому відіграли найавторитетніші українські газети в США "Свобода" та "Ukrainian Weekly".

The Ukrainian Weekly, №35, 31 серпня 1940 р.

31 серпня ювілей відзначає відома українка з Австралії, журналістка, співачка МАРІЧКА ГАЛАБУРДА-ЧИГРИН

Марічка народилася 31 серпня 1950 р. у бельгійському місті Генк, її батьки були основоположниками українського громадського та культурницького життя у Бельгії. Сама Марічка навчалася у Державній королівській консерваторії в Антверпені, працювала із відомими українським оперним співаком тенором, солістом опери у Брюсселі Миро-Скалею Старицьким.

Працювала секретаркою Українського готелю та Музею у Римі та у Канцелярії Його Блаженства Кардинала (Патріарха) Йосипа Сліпого у Ватикані.

Була солісткою хору «Боян» у Бельгії. Виступала у Бельгії, Голландії, Німеччині, Франції, Італії, Канаді, Австралії, Англії, Шотландії, Україні. Дала 17 сольних концертів.

В Австралії у Сіднеї заснувала ансамбль імені Володимира Іvasюка у Сіднеї. З 1977 по 1993 рік працювала редакторкою та дикторкою на Австралійському державному радіо СБС. Провела понад 450 інтерв'ю з різними визначними діячами громадсько-політичного та церковного життя української діаспори та України.

Як секретарка Комітету допомоги українським біженцям СУОА, пані Марічка багато часу присвятила українській молоді – біженцям з Польщі та військово-полоненим радянської армії, ув'язненим в Афганістані. Співпрацює з Українським лікарським товариством Австралії, належить до його Допомогового комітету.

Попри те, що вона народилася і виросла далеко від України, у серці і думках пані Марічки завжди була Україна. Приїхати на батьківщину своїх предків вона змогла в 1990 році й згодом виклала свої враження в спеціальній книзі "Україно моя, Україно", де описала 4 свої поїздки в Україну.

Світоч України

19 серпня на 102 році життя відійшов у вічність легендарний українець
Борис Патон.
Світла пам'ять.

Довідка: український науковець у галузі зварювальних процесів, металургії і технології металів, доктор технічних наук (1952); Президент НАН України (1962 – 2020), перший нагороджений відзнакою «Герой України».

“Україна є чи не єдиною в світі великою країною, де протягом останніх

30 років відбулося скорочення ресурсів наукової системи до рівня слаборозвинених країн, хоча на початку дев'яностих років і за чисельністю дослідників, і за рівнем науковечності ВВП вона входила до кола найбільш

розвинених європейських країн, у тому числі була одним із визнаних світових лідерів серед космічних держав. Потрібно, щоб наші політики чітко розуміли, що в сучасному конкурентному світі жодна країна не здатна домогтися успіхів у соціально-економічному розвитку, зберегти свій статус провідної космічної держави, якщо науковців-дослідників у ній стає набагато менше, ніж держслужбовців, працівників правоохоронних органів, служителів релігійних культив, якщо на підтримку вітчизняної науки вкладаються кошти, обсяг яких (за рівнем науковечності ВВП) на порядок менший, ніж середньосвітовий показник. На жаль, тенденція до скорочення ресурсів вітчизняної науки і ганебного витіснення її на узбіччя державних пріоритетів продовжується дотепер”, - Борис Патон.

ДЕНЬ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ В СИРАКУЗАХ

Відділ Українського Конгресового Комітету Америки в Сиракузах у невідрадних обставинах пандемії 24 серпня 2020 р. влаштував відзначення Дня Незалежності України перед будинком управи міста. Так робить кожного року. Цьогоріч треба було дотримуватись правил безпеки - доручень Центру заразливих хвороб, тобто носити маски, зберігати віддалу, а число учасників відзначення обмежено до 40 осіб, які прийшли з багатьма українськими прапорами.

Ведучим програмою був Григорій Лісничий - заступник голови відділу УККА, який привітав учасників заходу з 29-ю річницею Незалежності України та відмітив, що боротьба за самостійність нашої Батьківщини продовжується, бо у війні з російським агресором на Донбасі гинуть найкращі сини і дочки України.

Після благословення і молитви, яку провів о. митрат Михайло Дубович - парох греко-католицької церкви св. Івана Хрестителя, посадник міста Сиракузи Бен Воли прочитав поклямацію з нагоди Дня Незалежності України. Він вказав на те, що частина України досі знаходиться під окупацією Росії. Сполучені Штати Америки визнають непорушність державних кордонів України та підтримують Український Народ у його змаганнях до миру та кращого життя у колі вільних народів світу. Староста повіту Онондага Раен МекМагон II також підписав названу проклямацію та привітав громадян українського роду з Днем Незалежності. Українську громаду з цієї нагоди віртуально привітав

також член Конгресу США Джон Катко.

Учасники відзначень підняли на щоглу державний прапор України (при співі національного славня), щоб разом з американським гордо повів над містом і нагадувавусім, що Українавільна, але з свою незалежність чи не кожного дня платить високу ціну на східному фронти. Коротку доповідь нагоди Дня Незалежності України прочитала докторантка Сиракузького університету Наталія Колесова.

"Цього радісного дня ми хочемо, щоб громадяни України знали, що ми з ними, що підтримуємо, як і вони, незалежність і непорушність кордонів Української Держави" - заявила на закінчення голова відділу УККА Ліда Буняк. З огляду на присутність американських законодавців, уся програма відбувалась англійською мовою. До неї прислуховувались також зацікавлені американці, які мали нагоду більше довідатися про Україну.

Прикінцеву молитву за волю України провів о. Микола Андрушків -- парох православної церкви св. Луки, яку закінчив словами Слава Богові і Слава Україні! Ведучий Г. Лісничий висловив побажання, щоб усі присутні наступного року повернулися тут здорові відзначати 30-у річницю Незалежності України.

Слід відмітити, що з нагоди найбільшого державного свята України, д-р Борис Буняк виготовив відео, на якому наші священнослужителі та поодинокі представники громади вітають Український Народ з Днем Незалежності нашої Батьківщини.

Микола Дупляк (США)

Визнано переможців!

За рішенням журі в 2020 році володарями Відзнаки імені Івана Багряного визнані:

Володимир Семестяга (м. Луганськ, Україна) – за мужність та героїзм виявлений під час окупації російськими загарбниками Донбасу.

Микола Цоколенко (м. Дніпро, Україна) – за багаторічну і плідну роботу з патріотичного виховання української молоді.

Андрій Ніколайчук (м. Дніпро, Україна) - за оборону України під час російської агресії на Донбасі, пропаганду патріотичних цінностей та волонтерську діяльність.

Микола Кульчинський (м. Полтава, Україна) – за плідну діяльність на посаді голови Полтавського обласного об'єднання Всеукраїнського товариства «Просвіта».

Відзнакою ім. Івана Багряного вішановуються з нагоди ювілейних дат, визначних подій, за вагомі досягнення в галузях науки, освіти, культури, активну державотворчу та громадську діяльність громадян України і представники української діаспори. Нагадаємо, що Іван Багряний – видатний письменник і політичний діяч, автор багатьох книг поезії і прози.

Фундація імені Івана Багряного – неприбуткова добродійна організація української діаспори США, утворена з метою впровадження його патріотичних ідей через публікацію і поширення його творів, видання книжок, близьких його ідеям.

Представником Фундації у Дніпропетровській області є Всеукраїнський щомісячник «Бористен» (головний редактор Фідель Сухоніс)

Марія Дружко (м. Кам'янське, Україна) – за організацію та розвиток патріотичного культурологічного проекту ViVArt

Іван Буртик (Нью-Джерзі, США) – за вагомий внесок у становлення Українського Вільного Університету в Мюнхені (Німеччина).

Любов Василів – Базюк (м. Торонто, Канада) – за високохудожні книги з української тематики останніх років.

Василь Сlapчuk (м. Луцьк, Україна) – за книгу «Роман & Роман» та визначний внесок в українську літературу

«У сміливих щастя завжди є...»

Відзначення 29-ої Річниці Незалежності України на Флориді

В понеділок, 24- ого серпня, 2020р. українська громада південно-західної Флориди в місті Норт Порт гідно відзначила 29-ту річницю Незалежності України. Вранці обмежене число громади (через коронавірус) на чолі з ветеранами в уніформах та членами міської ради: мером Debbie McDowell та віце-мером Jill Luke розпочали святкування перед будинком міської ради Норт Порту. Ветерани піднесли і вивісили американський та український прапори під спів державних гімнів Америки та України.

Мер Debbie McDowell урочисто прочитала проклямацію, в якій було згадано про хоробрий захист корднів своєї держави українським народом проти російського агресора та невтомну працю осягнути демократичну систему в Україні.

Дарія Томашоска, голова Ukrainian-American Club of SWFlorida, подякувала мерові McDowell за прихильне ставлення жо української громади і висловила надію, га наступний рік у 30-ту річницю Незалежності України, українська громада зможе гучно відсвяткувати ту

важну дату.

Через пандемію коронавірусу не було можливо відсвяткувати цей радісний день в колі друзів в Осередку ім.св. Андрія, так як у минулі роки. І навіть на офіційне вивішення прапорів було запршено тільки голів громадських організацій та 6 ветеранів. Всіх разом не більше як 15 осіб. Щира подяка за участь (у масках!) у відзначенні 29-ої річниці членам Ukrainian-American Veterans, Post 40 (Ігор Гронь, Євген Томашоский, полковник Роман Рондяк, др. Юрій Барановський, Мар'ян Бойсюк, та Микола Компаніець), Дарії Томашоскій (голова Ukrainian-American Club), Лесі Попель (голова 56 Від. Союзу Українок Америки), Вірі Боднарук (голова Товариства Української Мови), Наталі Невмержицькій (Український Релігійний та Культурний Осередок ім. Св. Андрія), Олі Бабчук («Українське Село»), Ліді Бойко (Громадський Комітет), др. Богданові Боднарукові (Товариство Української Мови), Славі Стефанишин (56 Від. Союзу Українок Америки) та Олесеві Терлецькому.

проф. Віра Боднарук

На фото Богдана Боднарука учасники відзначення 29-ої річниці Незалежності України із представниками міської ради. Дев'ятий зліва мер Debbie McDowell, поряд з нею зліва Jill Luke в українській вишиваній сорочці.

«Героям слава»

У Єгипті встановили меморіал першому українському адміралу

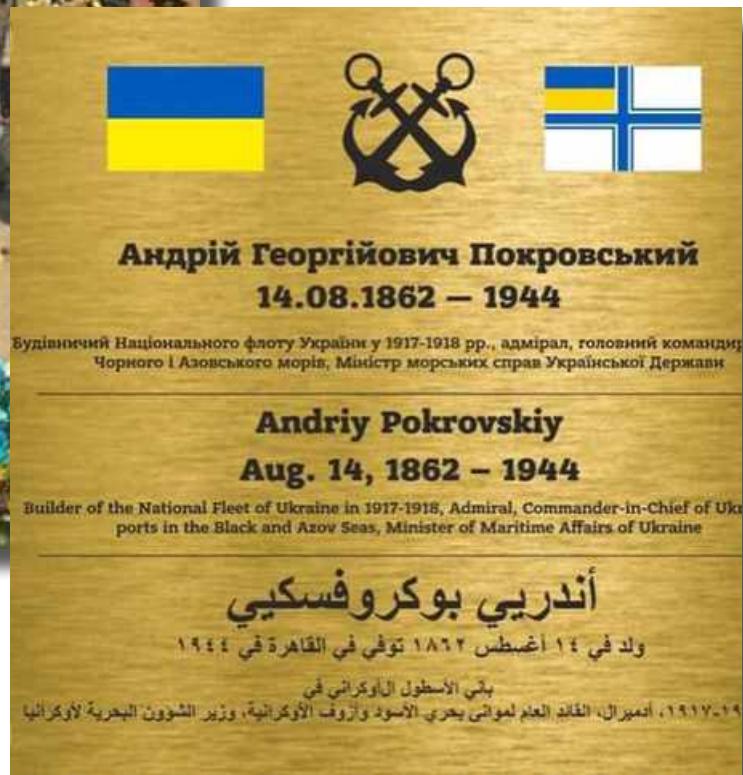
У Каїрі встановили пам'ятний хрест на честь першого адмірала України Андрія Покровського, повідомили в посольстві України в Єгипті.

У дипломатичному відомстві зазначили, що 28 серпня, коли християни православного обряду відзначають свято Успіння Пресвятої Богородиці, в єгипетській столиці на цвинтарі монастиря святого Георгія відбулись урочисті заходи з нагоди встановлення хреста та меморіальної таблички українського військового діяча, якого 1944 року поховали саме там.

У церемонії взяли участь Блаженний Папа й патріарх Александрійський і всієї Африки Теодор II та настоятель монастиря Високопреосвящений Архімандрит Дамаскінос Аль-Азраї, український посол Євген Микитенко, дипломати, а також представники української та грецької громад Єгипту.

Підготовлено до
друку Б. Боднарук
(США)

«Назустріч ювілею УВУ»

ЗНАЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

В ЗМАГАННІ ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

До столітнього ювілею Українського Вільного Університету (УВУ), що відзначатиметься в січні 2021 року, буде зроблено, гадаю, чимало наукових і публіцистичних спроб осягнути його велику роль у становленні української наукової думки.

За сто років свого існування УВУ не тільки згуртовував навколо себе кращих світлі вільної національної науки та виховував покоління за поколінням українське студентство, але й робив свій незмірно великий внесок на допомогу українському народові у важкій боротьбі за його Незалежність.

Мені довелося бути студентом і свідком діяльності УВУ від 1945 р., а пізніше - від 1973 р. - одним із засновників Фундації УВУ в США. До сьогодні я залишаюсь заступником Голови цієї Фундації, будучи за віком на три роки молодшим за самий Університет.

Разом із тим, у переддень Ювілею, хотів би поділитися своїми роздумами: чому й як бідні та знедолені українці, опинившись далеко від рідної землі, зуміли зорганізувати Університет і вдержувати його впродовж цілого століття?

Дорогий читачу! Неможливо говорити про феномен УВУ, незгадуючи історичних фактів і подій. Відтак огляньмо спочатку пожовклі сторінки історії Університету, починаючи від 20-х років минулого століття.

Після створення і швидкого занепаду української державності у 1917-1920 роках зібрана у Відні група української інтелігенції, серед якої були науковці-професори та журналісти, під час дискусій дійшла висновку, що державу не

**Іван Буртик
(США)**

збережено саме через брак національної свідомості, а українське суспільство ще не є готове на такий великий подвиг.

Чому? Бо, хоча й минуло більш як півстоліття після скасування у 1861 р. кріпацтва в Російській імперії, до якої належала Україна, - проте зубожілій народ так і не отримав засобів на життя й далі виконував рабську працю. На той час майже на 80% поневолені українці були неписьменними. А ті поодинокі особи, що здобували вищу освіту

закордоном, там і залишалися на подальшу працю. Чужомовне духовенство в Україні також не сприяло розвитку свого народу. Отже, у Відні було прийняте рішення про потребу створити саме Український університет із метою поширення серед нашого народу просвітництва та збудження національної свідомості. Бо лише тоді можна думати про змагання до Незалежності.

Невдовзі ентузіасти української науки оформили й зареєстрували Український Вільний Університет у Відні. Датою його заснування вважається день інавгурації – 17 січня 1921 р. А викладові залі обох факультетів – Філозофії та Права й Суспільно-економічних наук – почали заповнювати бувші вояки, що повернулись із фронту, та українська молодь із навколишніх міст.

Але не надто чисельна на той час українська громада у Відні не була спроможна його втримати. Тому через місяць Університет перенісся до Чехо-Словаччини – у Прагу, де оселилося тоді багато українських біженців.

Слід підкреслити, що Чехо-Словаччина, являючись на той час однією з п'ятьох окупантів України, була найбільш доброзичливою і гуманною до українців. Тодішній Президент Томас Масарик не тільки привітав перенесення Університету до Праги, але й розпорядився надати певну державну дотацію.

У роки Празького періоду Університет безперебійно працював до весни 1945 року. За цей час тисячі його випускників зробили велику просвітницьку, науково-дослідницьку й видавничу роботу за кордоном.

І, хоча фінансові проблеми не зникали, УВУ став центром вільної науки для багатотисячної української молоді. Він випускав справжніх воїнів та борців за волю нашого народу, які доносили українську ідею на поселення та скритно переходили до Галичини. Це можна було назвати «підпільним фронтом» поширення національної свідомості.

Така свідомість була нагально потрібною, оскільки наприкінці 1930-х рр. у повітрі вжечувся подих неминучої війни. Вже у березні 1939 р. німецький диктатор

А.Гітлер окупував Чехо-Словаччину, а у вересні того ж року два тирани – А.Гітлер і Й.Сталін – розчленували Польщу, що стало початком Другої світової війни – найкривавішої за всю історію людства.

Ця війна забрала близько 50 мільйонів жертв. І чи не третина з них – були українці...

Серед них – борці за незалежність Карпатської України впродовж 1938-1939 років, чимало патріотів, які 30 червня 1941 р. у вже окупованому Львові піднесли свій голос за відновлення Української Держави. А ще – мільйони й мільйони українських жертв з числа рекрутованого радянською владою вояцтва, мирних мешканців і тих, кого німці силою забирали з окупованих територій на фронтові й примусові роботи. Безумовно, Друга світова війна створила для українців жахливо жорстоку дійсність. Проте народ не лише чекав, але й чинив опір у підпіллі ОУН та у збройних загонах УПА. І серед його членства також було чимало колишніх студентів та викладачів УВУ.

Мимоволі виникає питання, хто чи що відроджувало й наснажувало колишніх кріпаків у свідому націю? Без перебільшення слід сказати тут, що одним із таких чинників у той надважкий час залишався мало кому відомий і одинокий у чужому світі Український Вільний Університет

* * *

Наприкінці війни, у квітні 1945 р., коли радянські війська вже зближались до Праги, відбулась нарада ректорату з професурою УВУ. Ректор Андрій Яковлів зі значною частиною професорів, які з попереднього досвіду вже знали, що таке «sovєтська влада», вирішили емігрувати далі на Захід. Інша частина викладачів – прихильників концепції залишення Університету на території Чехії, на чолі з колишнім президентом Карпатської України, священиком Августином Волошином, – залишилась, бо вони не почували себе ані в чому винуватими, й, згідно їхніх переконань, науковцям не повинна була загрожувати жодна небезпека.

Зі вступом радянських військ до Праги у травні 1945 р. – майно, бібліотека й архіви віденського та празького періодів Університету були або знищені, або вивезені «візволителями» до СРСР. Ректора о. А. Волошина, якому перед тим було передано керівництво Університетом, арештували каральні «органи» НКВС і замордували в Москві у Бутирській в'язниці 19 липня 1945 року. Тим часом сам проф. А. Яковлів виїхав до Бельгії, згодом – до США. А більшість професорів із невеличкою частиною архіву (з якого також багато чого по дорозі загубилось і пропало) зупинились у Німеччині в Мюнхені, не маючи можливості доїхати до Аугсбургу, де була призначена зустріч «біженців» із Праги. Я пам'ятаю тогочасний Мюнхен. Він був цілком збомбардований. У такому ж жахливому становищі перебувала чи не вся Німеччина, на території якої наприкінці війни залишились близько 3,5 мільйона українців.

Серед руїн та згарищ важко було знайти місце, де можна було б притулитися та в

голоді й страху сховатися від совє茨ьких каральних «органів», які часто за допомогою американських солдатів лапали наших людей як звірят, та товарними вагонами насильно вивозили «на родіну», а насправді – на Сибір до трудових концтаборів. На знак протесту проти цього зухвалого насильства були не тільки вивішування чорних прапорів, відчайдушний спротив, плач і крики, а й непоодинокі випадки самогубств.

На запити американців, чому ці люди не бажають повернутися на Батьківщину, – совєтські «лапай-духи» відповідали, що ті люди є, мовляв, «воєнними злочинцями». Хоча насправді повернення «на родіну» для них було однозначним приреченням на переслідування, тортури чи смертну кару. Саме у такий спосіб сотні тисяч силоміць депортованих «советами» людей пропали в таборах радянського ГУЛАГу.

Пригадую, як одного літнього дня Біля Мюнхену переїзджа да валка американських військових машин, оглядаючи руїни великого міста. Побачивши чорні прапори на величезному будинку, що мав форму «U», з цікавості зупинитися. Мешканці цієї 6-поверхової будівлі, здебільшого українці, яких жило тут у тісноті й злиднях близько 8 тисяч людей, вибігли на площа привітати американську колону. На питання – чому висять чорні прапори? – До передньої машини підійшов Директор табору, американець українського походження, і оповів цілу історію. Один старшини вислухавши уважно, поговорив з кимось по телефону, а тоді звернувся до свого почоту і сказав: «Прошу повідомити нашу команду, що з цієї хвилини забороняється будь-яка насильницька депатріація». Старшина голосно переповів це людям, коли

слова дійшли до їхньої свідомості, зчинився неймовірний радісний крик. Бракує слів, щоб описати ці хвилини! Пам'ятаю, як пані підбігали до старшин зі слізами на очах і з радості палко цілували де тільки могли досягнути – навіть в уніформу. Довший час ширилось вістка що старшина, який зупинив депортацію то був Головнокомандуючий Зброних сил НАТО Д. Айзенгавер але пізніше оказалось, що то була неправдива вістка, бо то був старшина з Команди Азенгавера.

Доля бездержавних українців на чужині не була легкою. Однак ті, що гуртом поборювали буденну гіркоту, – вижили й здобули успіхи. Натомість, живучі поодиноко, розчинились у чужому довкіллі. Ідейно наснажена українська еміграція, завдяки гуртовій співдружності, пережила лихоліття і не тільки зберегла національну ідентичність, але й популяризувала добре ім'я Українського народу та його боротьбу за незалежність. Усупереч усім невигодам і небезпекам, новоприбулі професори та викладачі вирішили відновити діяльність УВУ саме в Мюнхені. З поміччю окупаційної американської влади Баварське міністерство приділило УВУ уцілілий, хоч і пошкоджений бомбардуванням шкільний будинок у районі Гайдгаузен при Ферзайлер-Штрассе, який ще треба було відбудувати.

Ректором УВУ був обраний професор Вадим Щербаківський – головний ініціатор відновлення Університету саме у цьому місті. До нього приїдналися новообраний декан філософічного факультету проф. Іван Мірчук, декан правничого факультету проф. Лев Окіншевич та інші професори.

Так у обставинах значно гірших, ніж вони

були у Празі, восени 1945 року Університет одним із перших у повоєнному Мюнхені розпочав свій третій еміграційний етап праці.

Щоб навчатися в УВУ, треба було мати середню освіту й знати латину, чого мені бракувало. Тому крім своїх гімназійних викладів я почав відвідувати додаткові лекції з латини, що давала секретарка Університету пані М. Томашівська.

У той час я випадково довідався від проф. Маркіяна Терлецького, що потрібно людей для ремонту приміщень. Зібрали гурт молоді, ми до кількох тижнів привели будинок до порядку. Там було розміщено канцелярію, бібліотеку і кілька аудиторій. Обставини навчання на новому місці були жалюгідними – ручок до писання та паперу ще не було, а у зимовий час у неогріваному будинку навіть чорнило замерзало у чорнильницях. Хто не мав теплого одягу, терпів з посвятою, а голод пересилував терпінням. Вочевидь були труднощі, яких не можна було подолати, а саме – огрівання та необхідне канцелярійне приладдя, відтак студенти вручну друкували лекції на циклюстилі й після іспитів передавали одне одному. Та більшість із них не мала коштів не тільки на оплату за навчання, а навіть на прожиток. Разом з тим, слід згадати, що крім усіх невигод та негараздів, професорський склад був одним із найсильніших, і його все більше поповнювали визначні науковці з України. Професори часто безвинагородно й без нарікань викладали в неопалених залах та допомагали в праці студентам, які, незважаючи на важкі умови, вщерть заповнювали аудиторії Університету. Переважно всі вони були мешканцями таборів біженців «D.P.» (переміщених осіб) – робітники або недавні вояки з колишніх різних армій

яким пощастило переховатися від примусового вивозу до советських концтаборів.

То був важкий період у моєму житті. Вступивши у 1946 році до Університету, я мусив працювати й студіювати, що не було легко. Оскільки мені доводилось допомагати Університетові, було дозволено студіювати чотири семестри на кредит, який я сплатив пізніше, вже по приїзді до Америки.

У той час УВУ втримувався головним чином на пожертви від таборових українських установ та кооперативів, дотацій Архієпископа Івана Бучка, а також на скромні оплати від частини студентів. Це давало можливість розпочати й деяку академічну діяльність з видання наукових збірників, скриптів, а то й монографій.

Поволі справи УВУ стали налагоджуватися. Баварський уряд під проводом Прем'єр-міністра д-ра Егара почав надавати малі, але регулярні дотації, і Університет міг вже мінімально оплачувати працю професорів і навіть приділяти невеличкі субсидії потребуючим студентам.

Студентства щороку ставало все більше, бо в таборах біженців було дуже багато молоді. Так вже у 1947-48 рр. студентів начислялось понад п'ять сотень.

Але цей період успішного розвитку й збагачення Університету – як студентами, так і фінансами – не тривав довго. Друга половина 1948 року позначилась початком нового занепаду: по-перше, валютна реформа знецінила скромний запасний капітал УВУ й позбавила студентів можливостей оплачувати навчання; а по-друге, табори стали ліквідовувати, професори та студенти почали виїздити за океан, що негативно відбилося на становищі УВУ, в якому

на 1949 рік навчалося 272, а 1950 року – лише 137 студентів.

В часі цього занепаду, з моєї ініціативи, в нашому великому таборі біженців «Фрайман» («Вільна людина») на передмісті Мюнхену, спільними силами з Університетом у липні 1949 року було влаштовано «Фестиваль УВУ».

Подія принесла бажані результати. Бо, крім 360 марок прибутку новими грішми, що на той час було великою допомогою, ширша громада вперше зустрілась із професорським складом та студентами Університету, де люди довідались, що цей навчальний заклад існує вже 25 років!

Зaproшений Ректор Іван Мірчук та професура познайомились із широким загалом, а виступ самого пана Ректора присутні сприйняли більш як ентузіастичний мистецький виступ.

Завдяки Фестивалю зродилася ідея створити Товариство Прихильників УВУ, яке я очолив і започаткував організаційну діяльність. Спершу в одному таборі, далі – в інших таборах ми інформували про діяльність Університету. Метою всіх цих спроб, більш чи менш вдалих, було інформувати суспільство про єдине на той час вогнище вільної української науки та вдергати його існування.

Труднощів було багато. Більшість людей, особливо зі Східної України, не знали нічого про існування УВУ. Інші іронічно запитували – кому і навіщо він тепер потрібний, коли для прожитку треба вивчати «чужинецьку науку».

* * *

З переїздом до Америки в жовтні 1949 р. я не полішив тієї справи й за допомогою преси намагався інформувати про Мюнхенський Університет більші осередки американських українських поселень. Враховуючи, що в Америці було багато колишніх студентів УВУ, ми

переназвали Товариство Прихильників на Товариство Алюмнів і Приятелів (ТАП) УВУ, утворивши при Товаристві виконавчий орган – Комітет.

Таким чином, створення ТАП треба вважати головним фундаментом оформлення у подальшому і самої Фундації УВУ.

Слід згадати, що в цій справі велику роль відіграло Ювілейне відзначення 30-ліття УВУ, яке відбулося 23 грудня 1951 року в м. Нью-Йорку.

Чисельно зібрані визначні провідники громадського, наукового і церковного життя та запрошені неукраїнські гості мали змогу близче запізнатись із діяльністю УВУ та його труднощами. Цей захід мав велике значення, бо завдяки розголосу та пресовим інформаціям, ряди Товариства поповнювались новими ентузіастами.

Очолений проф. В.Левом Ювілейний Комітет, до складу якого також увійшли проф. В.Стецюк, проф. К.Кіселецький, д-р Б.Цюцюра, д-р П.Богданський, д-р Р.Кос та м'гр І.Буртик – не тільки зібрав скромні фінанси та популяризував у Америці діяльність Університету, але й викликав зацікавлення в чужинецьких гостей українською наукою та культурою. У подальшому, протягом 1950-60-х років, Товариство Алюмнів і Приятелів УВУ активно працювало. По українських осередках було створено Відділи, що при кожній нагоді збирали хоч і дрібняки, але це допомагало вдержати Університет. Проте процеси сповільнення діяльності УВУ в цей час поглиблювались і стан занепаду тривав майже десять років.

Нове відродження УВУ розпочалося щойно на початку 1960-х років, коли з ініціативи Ректора О.Кульчицького в 1962 р. у Мюнхені було створено німецьке «Товариство Сприяння Українській

Наукі». Саме воно забезпечило Український Вільний Університет приміщенням та невеличкою, але постійною субсидією.

Поступово у другій половині 1960-х років становище УВУ змінюється на краще. А обрання нового Ректора, яким у 1968 р. став проф. Володимир Янів, можна вважати початком нового періоду великих досягнень Університету.

Завдяки організаційним здібностям та працьовитості новообраного Ректора, було відновлено повну академічно-аудиторну і видавничу діяльність. Саме його старанням дипломи УВУ було визнано на рівні університетів Німеччини та інших країн Європи. Також він вистарався про німецьку державну фінансову допомогу. Все це було атракцією для нових студентських кадрів.

Часті візити пана Ректора В.Яніва до українських поселень Америки і Канади були подвійно корисними за результатом: вони ширили інформацію про Український Університет та стимулювали фінансові пожертвви, а його пресові статті та повідомлення про діяльність Товариства приваблювали нових членів і жертводавців.

Комітет ТАП також зростав на силах, в 1960-х роках він складався з 21 особи – титулованих професорів-викладачів, науковців та журналістів. І лише одинокий голова Комітету – Іван Буртик – не мав титулу. Проте відбувалась інтенсивна гармонійна співпраця.

Комітет ТАП також зростав на силах, в 1960-х роках він складався з 21 особи – титулованих професорів-викладачів, науковців та журналістів. І лише одинокий голова Комітету – Іван Буртик – не мав титулу. Проте відбувалась інтенсивна гармонійна співпраця.

Відділів, у грудні 1969 р. відбулися наради ТАП у місті Пассайку, де після довших дискусій вирішили дві важливі точки: по-перше, розпочати підготовку до відзначення 50-ліття УВУ, яке припадало на 1971-й рік; а по-друге, вже після Ювілею скликати З'їзд всіх Відділів із метою оформлення Централі у Стейті Нью-Джерзі.

Централізація Відділів, на думку Ректора В.Яніва, зробила б їхнє функціонування більш продуктивним, вони отримували б однакові інформації, а це, у свою чергу, полегшило б роботу ТАПу і Ректора.

Важливими у плані підготовки до Золотого Ювілею Університету були Загальні Збори Товариства Алюмнів і Приятелів УВУ 29 червня 1970 р. в Пассайку. Після звітів голови І.Буртика, Управи, Контрольної Комісії та довших дискусій було обрано нову Управу Товариства в складі: голова – І.Буртик, секретар – Г.Бобиляк, фінансовий референт – В.Бакалець, вільні члени: І.Кардашинець і А.Фарміга, Контрольна Комісія: д-р В.Гординський, д-р П.Богданський.

Вибір цієї Управи є знаменний тим, що від того дня рішенням Загальних Зборів ця Управа стала єдиною Управою Товариства, яке нараховувало тоді понад півсотні членів.

На пропозицію Управи ТАПу було створено святковий Комітет для відзначення 50-ліття УВУ в двох стейтах – Нью-Йорк і Нью-Джерзі. Пізніше подібні комітети було утворено для відзначень по всій Америці.

Було вирішено, що громада Стейту Нью-Джерзі першою започаткує святкування 16-17 жовтня 1971 р. в м. Пассайку, а відзначення у Нью-Йорку, включно з науковою конференцією, триватимуть від 22 до 24 жовтня.

Та ось прийшла довгоочікувана субота – 16 жовтня 1971 року. То справді було

величне відзначення!

Зaproшені гості дуже тепло привітали Президію, серед членів якої були сенатори української науки – Ректор, проф. Володимир Янів, проф. Кость Кіселевський, проф. Василь Стецюк, проф. Осип Андрушків, проф. Ярослав Падох та інші гості. Зокрема, гучними оплесками привітали стареньку старшину Українських Січових Стрільців (УСС-усів) п. Ратич.

Після вступного слова господаря дня проф. Я.Падоха святкову промову виголосив Ректор УВУ проф. В.Янів. Далі слідували численні привіти й побажання від світських центральних організацій і духовенства. Наспіла й телеграма від Предстоятеля Української Греко-Католицької Церкви – Блаженнішого Патріарха Йосифа Сліпого, яку гості привітали оваціями.

Вдружньо-теплій атмосфері час проминув скоро. В кінцевому слові голова Управи ТАПу І.Буртик, дякуючи гостям, сказав:

– Мило було почути теплі слова привітів і побажань, але вони не розв'язують фінансових труднощів УВУ. Пожертвою засвідчімо ж свою підтримку УВУ, бо хто дає сьогодні, той дає подвійно!

– Я! – першим пролунав голос отця протопресвітера Форостія. Дальші його слова заглушили гучні оплески.

Гості підходили до столу Президії, складали свої пожертви. Важко описати ці хвилини загального ентузіазму й піднесення в залі. Навіть вічно серйозне обличчя Ректора В.Яніва проясnilo в широкій усмішці. В результаті suma пожертв склала 6.750 доларів. У той час це були великі гроші.

Того ж дня відбулась і Ювілейна наукова конференція. Живий обмін думками під модераторством проф. Володимира Стойка був такий цікавий, що тривав до пізнього вечора. А у неділю, після Бого -

служіння у двох церквах, відбувся урочистий Бенкет. У мистецькій частині виступили такі корифеї української сцени і музики, як Йосиф Гірняк і композитор Володимир Гудима.

Отже, якщо під час першого Ювілейного відзначення 30-ліття УВУ в 1951 році у м. Нью-Йорку гості запитували: «а де той Університет існує?» й дивувались, що вступ до Університету на мистецьку Академію коштував лише одного доляра, то під час Золотого Ювілею 20 років пізніше велике винаймане приміщення заледве помістило всіх запрощених гостей.

Наступні відзначення, з більшим чи меншим успіхом, відбулись у м. Нью-Йорку та в українських поселеннях – у Філадельфії, Чікаго, Міннесоті, Балтіморі, Денвері, Клівленді, але з багато меншими грошовими приходами.

Проте Управа і члени ТАП намагались зорганізувати Ювілейні відзначення 50-ліття УВУ не тільки в Америці й Канаді. Навіть у країнах Південної Америки проф. Ярослав Рудницький виголосував доповіді про Золотий Ювілей Українського Вільного Університету. Так при чисельно зібраний громаді у квітні 1971 р. він виголосив доповіді у Венесуелі – в Каракасі й в Аргентині – у Буенос-Айресі, а в травні того ж року – в Бразилії. Читач може запитати – чому таку велику увагу приділено цим подробицям? Відповідь буде така: Ювілейне відзначення 50-ліття Університету незапляновано стало історичним – як для УВУ, так і для створюваної на його підтримку Фундації. В цей же час на ширших нарадах ТАПу, по довших дискусіях, на мою пропозицію однозгідно було рішено переназвати Товариство Алюмнів і Приятелів УВУ – на Тимчасову Фундацію УВУ й організувати Постійний Фонд, основний капітал якого

неможна було б рухати. На біжучі ви и УВУ йшли б тільки відсотки з діяльності Фонду. Це мало б стати гарантованою фінансовою підтримкою Університету хоча б на адміністраційні потреби.

Під час дискусій ми зійшлися на думці, що капітал Фундації повинен досягти 250.000 доларів, але вже при 100.000 доларів можна мати певні вигляди на утримання УВУ, якщо зважити, що Університет має певні постійні дотації з університетських оплат, із продажу книжок, від церкви та невеликих постійних пожертв.

Отже, першочерговим пляном Управи поки що діючого Товариства Алюмнів і Приятелів УВУ було назбирати на Фонд 100.000 доларів. Але то зовсім не було легко.

Саме тому сума пожертв у обсязі 6.750 доларів, зібрана в одному з найменших стейтів, яким є Нью-Джерзі, виявилася, як не дивно, – найбільшою за весь час відзначень 50-ліття УВУ і стала першою цеглиною у формуванні Постійної Фундації.

– Це – страсний четвер для мене, – сказав Ректор В.Янів, передаючи ці гроші на Постійну Фундацію, бо вони були так потрібні для УВУ в тому часі. Але він мусив погодитись із рішенням Управи ТАПу й святкового Комітету.

* * *

Варто ще раз згадати тут, що рік Золотого Ювілею Українського Вільного Університету був дуже важливим як для самого закладу, так і для зародку Постійної Фундації на його підтримку.

Майже кожного тижня в цьому Ювілейному 1971 році пресові повідомлення пригадували громаді про активну діяльність УВУ і ТАП. Отже, якщо ще недавно для ширшого загалу Університет був маловідомим, то в часи Ювілейних відзначень про нього писа -

лося на перших шпальтах усієї української преси.

Зазначу також, що Ювілейний рік не тільки популяризував ім'я УВУ, але й згуртував нових ентузіастів української науки, які підсилювали матеріальну базу Університету. Крім того, всегромадське усвідомлення значення і потреби вогнища рідної науки набувало все більшого розголосу як у своїй, так і в чужинецькій пресі.

Однак посила на діяльність еміграційних організацій на Заході щодо зростання престижу УВУ занепокоїла в Советському Союзі кремлівських владників. Почулись брехливі комуністичні лайки й надумані наклепи – як на УВУ, так і на його прихильників.

Зокрема на 24-му З'їзді КПРС (владної комуністичної партії в СРСР), що відбувся навесні 1971 р., серед виголошених промов йшлося й про «намагання імперіалістичних реакціонерів перешкодити позитивним змінам у Радянському Союзі». А невдовзі після З'їзду, у виданні Академії Наук Української РСР, в окремому розділі під заголовком «Про справжнє обличчя українського буржуазного націоналізму», автор М.Павленко вже безпосередньо атакував УВУ і його діяльність: «Значна частина емігрантських «українознавчих» організацій і установ, що іменують себе «центрами» науки, а насправді займаються ідеологічними диверсіями проти народів Радянського Союзу та інших країн соціалізму, розташовані на території Західної Німеччини, переважно в Баварії. Вже факт місцезнаходження їх говорить нам багато, бо саме тут, у цій недавній колисці нацизму, знайшли притулок чимало карних злочинців, верховодів українського буржуазного націоналізму».

У десятисторінковому розділі, горкаючись історії створення УВУ, брехливий комуністичний писака намагався ще й принизити Університет та його працівників: «Значна частина людей, облудно залучена до числа слухачів, скоро зрозуміла свою помилку і порвала з ним. У цей час мюнхенська установа (за визнанням буржуазно-націоналістичної

преси) перетворилась на свого роду будинок для перестарілих (цвінтар). Це є одним із проявів кризи буржуазно-націоналістичної ідеології. Потреба допомоги змушує їх шукати і заманювати державних осіб, нещодавно УВУ наділив (докторатом) американського конгресмена Дервінського, одного із запеклих противників мирного співіснування країн з різним соціальним ладом».

Або про Ректора Володимира Яніва писалося, що крім університету він «бере участь у ворожій щодо СРСР діяльності в інших еміграційних організаціях».

Усіх брехливих епітетів советського писаки для професорів та студентів УВУ не бракувало – вони і «шпигуни», і «диверсанти», і «запроданці за юдині гроши». Очевидно, люди в Україні вірили тим нісенітницям, що писав цей М.Павленко і подібні йому, бо іншої інформації вони не мали, а правди не знали.

Наводжу ці приклади для кращого зrozуміння того, в яких умовах доводилось працювати Університетові та його прихильникам. Безперечно й те, що тогочасне соціальне підґрунтя на Заході з його еволюційно-ліберальними гаслами було життєдайним полем для поширення советської пропаганди. Комуністичні агенти разом зі своїми прихильниками на Заході використовували кожну нагоду, щоб очорнити, а то й засудити націоналістичні й антикомуністичні сили.

Також були факти, коли без причини звільняли українських професорів із праці з інших університетів, особливо тих, які захищали національні свободи й засуджували комуністичний експансіонізм і поневолення. Однією з таких жертв випало стати професорові Вірджинського Стейтового коледжу д-ру Філімонові Ковтонюку, справа якого набула розголосу не тільки в Америці, а й по всьому вільному світі. Будучи незаконно звільненим професор Філімонов Ковтонюк, (за те, що на викладових годинах говорив про виявлені ним комуністичні зло -

чини), він вирішив змагатись проти Стейту Вірджинія. Для ширшого розголосу він з пропором і написом на грудях демонстративно, за 8 днів, пішки прибув із Вірджинії до Вашингтону, даючи по дорозі інтерв'ю для преси про покарання за правду. У всій пресі були поміщені його знімки і розмови з ним, однаке, окрім всегромадської підтримки він справи не виграв.

Все це тільки небезпечно присипляло сформовану в Західному суспільстві опінію про антиукраїнську й взагалі про антилюдську сутність комуністичної системи.

* * *

Говорячи про історію Університету, неможна оминути історії створення та вирішального значення для його існування самої Фундації Українського Вільного Університету (ФУВУ).

Слід нагадати, що Рішення про її юридичну реєстрацію було ухвалене на Спільніх Зборах членів Тимчасової Фундації, Делегатури УВУ і Ректорату, які відбулися 19 травня 1973 року. Саме цей день слід вважати датою започаткування Постійної Фундації Університету.

По довших трудах нам вдалось юридично зареєструвати ФУВУ, як легальну фінансову інституцію. Виходячи з ухваленого Статуту Фундації, Міністерство Стейту Нью-Джерзі у сімох розділах і десятьох підрозділах зайнкорпорувало ФУВУ під моєю адресою, як тогочасного голови, в м. Кліфтон, Стейту Нью-Джерзі.

Першими директорами (членами Управи) Фундації були зареєстровані: Олександер Ничка, Галина Бобиляк, Петро Гой, Ярослав Падох і Імре Кардашинець. Зареестровано перших трьох мужів довір'я (Trustees), якими стали: Іван Марченко, Іван Буртик і Євген Федоренко. Свідками Інкорпорації Чarterу, які підписалися в присутності адвоката Нестора Олесницького, були: Іван Марченко, Олександер Ничка, Галина Бобиляк, Євген Федоренко, Іван Буртик, Петро Гой, Ярослав Падох і Імре Кардашинець.

До двох років, при даровій допомозі

адвоката Н.Олесницького та нашої спільної наполегливої праці, 20 жовтня 1975 року Федеральний Уряд Америки визнав Фундацію як неприбуткову інституцію. Це було великим досягненням Фундації, бо жертвовавці мали вже юридичне право відраховувати суми своїх пожертв, зложених на УВУ, від належних до сплати федеральних податків.

Тим часом, і знов «завдяки» московським впливам у Німеччині, в процесі відновлення акредитації Університету, Баварський уряд заявив, що УВУ без власного приватного приміщення далі не може існувати, а його магістерські та докторські дипломи не будуть визнаватися дійсними. То був неабиякий удар, що створив серйозну проблему як для Університету, так і для Фундації, і нам самим її нелегко було розв'язати. Та знов наспіла Божа Поміч – дякуючи сприянню й дотації Первоієрарха Української Греко-Католицької Церкви (УГКЦ), Верховного Архієпископа Кардинала Йосифа Сліпого, у 1974 році для потреб Українського Вільного Університету було придбано триповерховий будинок у престижному районі м. Мюнхена по вулиці Пінценгауер-Штрасе, де від того часу й до 2008 року містився УВУ. Предстоятель УГКЦ досить швидко полагодив питання виділення з церковних коштів одного мільйона німецьких марок позички на придбання приміщення для Університету. Пан Ректор Володимир Янів навіть сказав мені, що зрадів такому рішенню не менше, ніж коли був визволений із гітлерівського кацету.

Однак попри допомогу Кардинала Й.Сліпого було потрібно ще 350 тисяч долярів для завершення процедури викупу будинку. Сподівання пана Ректора В.Яніва на те, що Українська громада сплатить таку суму, було ілюзією, адже складно було зібрати на Фундацію навіть заплановані 100 тисяч долярів. Про повну потрібну суму навіть важко було й подумати.

Але поки тривали дискусії, ми з інж. В.Бакальцем для здобуття коштів на Фундацію опрацьовували проект випуску п'яти тисяч листівок-« цеголок» – по 5

10, 25 і 100 доларів кожна, прихід з розповсюдження яких мав покрити борг купленого дому.

За працею з висиланням листів із «цеголками» час проходив скоро. Видані «цеголки» не тільки заохочували жертводавців складати пожертви на викуп будинку УВУ, але й поширювали інформацію про Університет та його добре ім'я.

Хочу згадати тут ще про один наш вдалий проект, який рік перед тим передував щойно наведеному.

Незважаючи на існуючі труднощі, ми з проф. Володимиром Гординським випросили у десяткох визначних художників одинадцять їхніх картин на лотерейну виграшку. Маленькі копії картин були оформлені в одне табло, пронумеровані й поміщені на кожному лотерейному квитку (жетоні) однодолярової вартості.

Ми видали 40 тисяч таких квитків. Праця не була легкою, бо треба було ручно заповнити сотні конвертів і вислати їх на відомі нам адреси до всіх держав у вільному світі, де живуть українці. Малознана, а може й перша такого роду акція, викликала в людей зацікавлення. І в десятимісячному процесі розпродажу листівок-«цеголок» ми одержали дуже багато дружніх, теплих, прихильних листів.

Розіграш лотереї на картини відбувся, як і було заплановано, під час забави 13 січня 1973 року. Хоча через несприятливу погоду на цей захід не прибуло багато учасників, лотерея все ж відбулася, й присутні залишилися дуже задоволеними. А учасникам, що вигралі, але не були присутні, картини були вислані поштою.

Загальний прихід із лотерейної акції приніс 12.470 доларів. Отже, касове конто, хоч і повільно, але зростало, й коли б не дошкільні фінансові проблеми Університету, які треба було покривати з наших ощадностей, заплановану суму фонду \$100 тисяч можна було б осiąгнути досить швидко. До речі, всі громадяни, які вплатили щонайменше 100 доларів на УВУ, отримували право бути членами Фундації. Слід згадати, що

Фундація видрукувала гарні позолочені членські посвідки, та, на жаль, вони не прийнялися, бо багато хто відмовлявся, оскільки це зобов'язувало їх до щорічної членської вплати.

Після визнання Федеральним Урядом США на державному рівні Фундації УВУ у жовтні 1975 р., вже в листопаді того ж року відбулись Загальні Збори ФУВУ, на яких був обраний перший склад правооформленої й визнаної державою Управи (Дирекції) Фундації Українського Вільного Університету.

До складу Управи увійшли обрані члени: голова – мігр І.Буртик, заступники – д-р П.Гой і д-р І.Марченко, секретарі – д-р Д.Боднарчук і мігр Галина Бобиляк, фінансовий референт – проф. І.Рудакевич та референти – проф. Л.Рудницький, проф. Е.Федоренко, д-р В.Лучків, мігр Т.Воляник, д-р М.Новосад та д-р О.Мороз. Контрольна Комісія обрана в складі: д-р П.Богданський, Ф.Вірстюк, д-р Р.Ричок і проф. М.Чировський.

Сповнена великих планів та сподівань, обрана Управа Фундації УВУ вступила в новий 1976 рік, який позначився ширшим діапазоном інформаційних повідомлень про роль Фундації та значення високошкільних студій україністики в рідному Університеті.

Завдяки поширенім інформаціям, збільшувались приходи й зростало зацікавлення в людей. В численних листах, крім надісланих чеків, люди висловлювали свої ідеї та поради. У співдії з Делегатурою УВУ та Шкільною Радою при УККА було зроблено ще одну велику справу: вислано інформації і заклик до всіх шкіл українознавства, щоб підготовляли і висилали своїх випускників на дальші студії до УВУ.

А ще – дуже успішно була виставка видань УВУ на Фестивалі в «Гарден Арт Сenter», яку оглянуло близько 10 тисяч людей, і де було роздано понад 5 тисяч інформаційних листків про Фундацію. Щоправда, у другій половині 1977 р., з уваги на централізацію українського життя на Східному узбережжі США, осідок Управи Фундації УВУ було перенесено до Нью-Йорку, де він знаходитьться до сьогодні. Чому це стало -

лося. Справа в тому, що один із Членів Управи, заступник голови – д-р Петро Гой, живучи в Нью-Йорку, дуже наполягав перенести туди й осідок. Бо, мовляв, то є дуже престижеве місце і матиме набагато більший успіх, ніж в малознаному Пассайку в Стейті Нью-Джерзі. Ця нуртуюча ідея поступово набирала в силі. До того ж, хоча чисельно склад членів Фундації був великим – троє мужів довір'я, 15 членів Управи, дев'ять членів Екзекутиви і п'ять членів Контрольної Комісії, – та, на жаль, більше половини з них не тільки не ставали до праці, але навіть не приходили на наради. Тому працювати ставало дедалі важче.

На чергових Загальних Зборах членів Фундації в 1977 р. рішено було переобрести нову Управу Фундації з меншим персоналом. Та коли мене знову обрали головою Управи, а д-р П.Гой перепав, то він заявив, що буде організовувати другу Фундацію у Нью-Йорку. Почувши це, я сказав, що вношу резигнацію і уступаю йому, щоб уникнути розділення, бо і так є багато поділених наших українських організацій. З моєю пропозицією не погодилися цілі Збори. По довшій дискусії ми спільно вирішили, що я головуватиму ще кілька місяців, допоки осідок перейде до Нью-Йорку. Тоді вже д-р П.Гой стане головою, а я буду заступником.

Минуло вже багато років, як д-р Петро Гой помер, а я далі є заступником, бо не хочу жити у Нью-Йорку, а доїджати туди так часто неможливо. Проте, я дальше є активним і допомагаю у всіх питаннях. На щастя, мене слухають, бо я вже є остатній в живих із усіх основоположників Фундації УВУ.

З часом Фундація все більше допомагала УВУ, виникали нові постійні стипендійні фонди. Дехто зі старших віком українців записували свої спадки на Фундацію, росли відсотки з нерухомого капіталу, а з ними – кількість студентів, навчання яких оплачувала Фундація УВУ в Нью-Йорку.

Наведу тут приклади з того, що було приемною винагородою за всю працю. Як одну з найбільших нагород пам'ятаю запрошення незнайомої жінки з Гартфорду приїхати забрати пожертву на Фундацію.

Я приїхав до бідної двокімнатної хатинки, де у ліжку лежала напівумираюча жінка. Вона витягнула з подушчини 50 доларів і каже:

– Це останні мої гроші, візьміть і бийте більшовиків хоч словом, бо мечем немає кому!

Зворушений тим, я не думав брати її пожертву, а радше хотів їй допомогти. Та вона рішуче заперечила. Коротко після того вона померла, залишивши за заповітом свою хатину на Фундацію. Образ тієї жінки-патріотки ніколи не зітреється з моєї пам'яті.

Ще один приклад: якось студентка з України написала: «Дякую за Вашу фінансову допомогу! Признаюся щиро, я їхала до УВУ на навчання з різними упередженнями, а повернулась правдивою українською патріоткою». Таких та подібних відгуків було багато. Кожного року ми видаємо від 100 до 120 тисяч доларів на стипендії переважно студентам із України, але також і з інших країн – і не лише з Америки, Європи, а навіть із Азійських країн, зокрема з Казахстану. За час свого існування Фундація приділила вже понад два мільйони доларів на стипендії.

Чесна й безкорислива праця Фундації та її керівництва за минулі майже п'ятдесят років роботи здобула повне довір'я Української громади США.

Слід додати також, що крім згаданого раніше, ФУВУ в різні роки ініціювала або підтримувала фінансово видання важливих наукових праць, створення Бібліотеки та Архіву Української Діяспори при Львівському Університеті ім. Івана Франка, організовувала молодіжні екскурсії «Стежками батьків по Європі» з відповідною програмою, а зараз проводить кожного року літературний конкурс з україністики під егідою Фонду Воляніків-Швабінських. Безумовно, все це було і залишається можливим, завдяки щедрим жертвам, добродіям та меценатам.

* * *

Наголошуючи в цьому дописі на значенні нашого Університету в Мюнхені, хотів би торкнутися ще однієї болючої теми.

Прикрою помилкою нашого часу вважаюте, що у 1973 році при Гарвардському Університеті (США) на противагу УВУ виникнув інший конкуренційний науковий центр – Український Науковий Інститут Гарвардського Університету (УНІГУ).

Без сумніву, не можна порівнювати УВУ з Гарвардом, якого засновано ще у 1636 році, і який є найславніший та може й найбагатший у цілому світі. Але його завдання та мета не могли бути сумісними зі сподіваннями двох мільйонів українських біженців та емігрантів, які повірили в силу цього наукового закладу. Проте магічне слово «престиж» зрушило потік жертвводавців. Пригноблююче було читати у пресових повідомленнях, як люди жертвували десятками тисяч на цей проект, будучи несвідомі того, що їхні пожертви назавжди стануть безповоротною власністю Гарварду, а не Українського Інституту при ньому.

Щодо зложених переказів можна довідатися хоча б із довгих списків жертвводавців у газеті «Свобода». Ще більші суми були вказані у заповітах – як грошима, так і нерухомістю. Скільки коштів зараховано українцями на «гарвардське конто» – невідомо. А пожертви надходять і до сьогодні.

На жаль, не можу багато сказати про «Гарвардського конкурента» нашему Університетові, бо не всі інформації є доступними. Зазначу лише те, що є відоме і головне. Можливо, ідея першого директора Інституту проф. Омеляна Пріцака та кількох ентузіастів і творців центру українознавства при Тарвардському Університеті й була слушною. Але не в тому часі й не у тому Університеті.

Отже, хоч у Гарварді й відбуваються наукові конференції, літні семестри та різні дослідження науковців, проте конкретних результатів на користь Українській ідеї допоки ще не видно.

Крім того, на додаток до Гарварду по цілій Америці почали родитись, наче гриби по дощі, всілякі «курси україністики», як то при Колюмбійському, Чікаґському та інших університетах. На мою думку, все це розпорощує й подрібнює зусилля,

які слід консолідувати задля виховання свідомої української інтелігенції.

В чому був успішний Гарвардський проект?

Його створенню передувала потужна пропагандивна акція в українській пресі Америки, мовляв, то є престижевий Університет, а студії україністики при ньому будуть заборолом проти советської пофальшованої науки, історії та літератури. Деякі люди, захоплені престижем впливових чужинецьких університетів, вірили, що влаштування при них наукового українознавства уможливить захист української науки та поширюватиме правду про існуючі кривди Українського народу.

Але таке представлення ситуації водночас кривило УВУ, бо люди починали порівнювати спроможності обох університетів. А це, зрозуміло ж, не було в користь Українського Вільного Університету в Мюнхені, який саме для того й оформився у трагічному 1921 році, – щоб рятувати багатостраждальний наш народ від фізичного, духовного і наукового поневолення. І ось уже майже 100 років він стоїть на тих самих позиціях.

Пам'ятаю, як серед людей поширювались і фальшиві плітки про УВУ. Пригадую, коли якось я провадив біля церкви збірку пожертв для нашого Університету, один чоловік, мені навіть знайомий, каже:

– Для чого робити збірку на УВУ? Цей Університет продає дипломи і від того має добре гроши!

Хоч як я старався бути спокійним, але придушеним голосом сказав:

– Як то є правда, що Ви говорите, то прошу вказати хоча б одну особу, яка купила свій диплом в УВУ! Якщо вкажете, я даю Вам 10 тисяч доларів!

Співрозмовник щиро розсміявся й дорікнув мені, що я, мовляв, за все своє життя не буду мати такі гроші. Зчинився регіт тих, хто прислуховувався до нашої суперечки.

Я хотів знову щось сказати, але виручив мене один добре відомий підприємець, який вголос сказав:

– Якщо пан Буртик не має, то я маю, і я дам! А тепер – говоріть!

Всі втихи, втихи і напасник.

- Та що з вами говорити... – розгублено махнув він рукою і скоренько відійшов.
– А так всім брехунам і треба! – хтось підкинув з гурту.

Я широко подякував моєму оборонцеві й з того часу ми з ним подружили.

Іншим разом дуже неприємно було чути людські голоси, що, мовляв, наш рідний Університет є бідний і не так відомий, яка Гарвард.

У відповідь на це можна поставити й своє запитання: а чи можна порівнювати ідейну жертвність тих людей, які намагаються допомогти своєму знедоленому народові, з будь-яким капіталом? Чи можна оцінити вартість рідного Університету, випускників якого протягом цілого століття ми бачимо по всіх наших громадах у всьому світі, які дарово працювали й працюють у різних громадських установах і допомагають зберегти національну свідомість та стримують невпинну асиміляцію нашої молоді?

Усі ці запитання можна вважати риторичними. Більше того, є очевидним, що студії з україністики, навіть у найдорожчих університетах світу, не можуть дорівнювати за патріотичною спрямованістю рідному УВУ, оскільки саме тут професори завжди викладали свої предмети з властивою їм духовністю, із почуттям любові до свого народу й розумінням його прагнень і потреб. Не в гнів і не в образу чужим університетам, що втішаються мільйоновими капіталами, слід наголосити: якби їх мав УВУ, він був би ще більш відомим і багатим.

Отже, якщо б на всі пожертвувані українцями фонди було розбудовано у Мюнхені єдиний величезний Український Університет, як науковий Центр, та ще й з приміщенням для української Амбасади (як це було у перші роки Незалежності України, коли УВУ дав прихисток Українському Консульятові), то цей Центр міг би стати найбільшим вогнищем патріотичного Українства, яке б «нагрівало» усю еміграцію на довгі століття.

* * *

Слід ще раз наголосити, що за свою

100-річну діяльність УВУ зумів проіснувати у невідрадних умовах, як незалежна наукова й навчальна Українська інституція, рівно ж він спромігся створити свій власний імідж та пошану.

УВУ – це є одинокий у цілому світі Університет, якого не має жодна нація. Подібним закладом не можуть похвалитися еміграційні скупчення в існуючих державах. Зробити того не вдалося ані азійським чи балтійським народам, ані полякам, ані навіть росіянам. Ось так із маленьких «цеголок» виникла висока, міцна й незнищима українська освітня будова світового рівня.

А що ж сама Українська держава зробила для вдергання Університету за сто років? Відповідь є болючою і невідрадною. Перших сім декад годі було й сподіватися будь-якої допомоги. Найпершою необхідністю залишалася потреба в захисті й обороні УВУ від насоків комуністичної ідеології. Та й за останні три декади ані влада вже незалежної України, ані «бідні» її олігархи не поспішають із допомогою. І зрозуміло чому. По-перше, кожна влада в Україні за роки Незалежності була й є олігархічною і дбає, насамперед, про власні інтереси; а по-друге, вона здебільшого залишається у руках неукраїнців, і чимало людей в Україні до сьогодні послуговуються мовою сусіда-агресора, який вже на українській землі вбиває українців.

Єдиною розрадою є те, що з УВУ користає молодь, і здебільшого зараз саме з України. Кожнорічно тут кінчають студії 200-250 студентів, на яких і варто покладати наші сподівання.

Наснажують наші надії й позитивні зрушенні, що відбулися в УВУ останніми роками. Бо вперше в історії Університету естафетуректорствавонеслижінки: у 2012-2015 рр. – проф. д-р Ярослава Мельник, а від 2016 р. Ректором обрано проф. д-р Марію Пришляк. За цей час відбулося багато позитивних змін, поширилися зв'язки УВУ з багатьма університетами, відбуваються різноманітні наукові й видавничі проекти, влаштовуються гостинні виступи професорів із

України та багато інших добрих учинків. А найважливіше – щороку збільшується кількість студентів, внаслідок чого викладові залі стають замалі й їх є вже замало.

Українська світова спільнота повинна радіти здобуткам УВУ та допомагати в його існуванні зараз. Найбільше цим переймається Фундація УВУ на чолі з теперішнім її Головою – енергійним правником д-ром Аскольдом Лозинським. За час його каденції капітал ФУВУ значно збільшився, рівно ж як зросі і престиж Фундації, якій невдовзі має виповнитися півстоліття.

На склоні мого пізнього віку я маю велику шану, як організатор і перший голова Фундації, висловити щиро сердечну подяку всім членам Управ та усім жертводавцям за їхні великі й малі внески, а також за розуміння вагомості рідної науки. А усіх, хто відійшли у Вічність, нехай Всевишній Господь дарить Царством Небесним.

Сподіваюся, що й надалі знайдуться нові ідеалісти, які будуть готові на посвяту. Саме вони понесуть палаючий смолоскип

вільної української науки і збережуть його для прийдешніх поколінь.

Отже, у кінцевому слові, хочу сміливо ствердити, що УВУ, пройшовши за майже столітній час свого існування важкий тернистий шлях у боротьбі за збереження національної свідомості, волі та незалежності українського народу, – продовжує виконувати свою місію, як нескоримий вояк на полі бою. Він не чекає на подяки чи нагороди, але заслуговує на повне признання за свій труд і працю.

Саме тому я – як молодший на три роки від УВУ ще живий свідок його пережитих важких страдних днів – схиляю свою білу голову на знак пошани перед засновниками УВУ, перед тими велетнями, які творили його історію, і перед усіма, хто й сьогодні гордо несуть прапор Університету, головним завданням якого є формування свідомої, патріотично налаштованої української наукової інтелігенції.

*hc-др. Іван БУРТИК
м.Кліфтон,
США*

“Суспільство і політика”

Думки вголос

Виявляється, гроші не пахнуть навіть для тих, у кого їх багато. Нижче інформація з опозиційного білоруського сайту “Наша Ніва”. Напередодні виборів без виборів підтримати Лукашенко приїде цілий загін українських, так би мовити, артистів. Коментарів можу до цієї інформації подати багато. Дозволю собі буквально один. Тася Хохлій, тут все зрозуміло. У неї порода така - бути гадом. Ну, Павло Зібров - справді, не просто знайти на творчій пенсії кошти на фарбу для вус. Але Кароль і Вінник?! Подейкують, у них концерти розписані на роки вперед. Все мало.... Чи голос бережуть і “Ригорович” своєю подачкою дозволить відмовитися від пару десятків концертів без фарисейства і продажності. А в цей час під кийками білоруського ОМОНУ на мітингах опозиції співають не такі знамениті, але чисті у своїх помислах виконавці “синьоокої”. Соромно перед ними за цих вокальних штреїбрехерів з країни, де вже не раз платили велику ціну за людську гідність....

**ВЫБАРЫ-2020
05.08.2020 / 22:35**

У суботу на рэгіёнах праедуць з агітацыйнымі канцэртамі расійскія і ўкраінскія поп-зоркі 27

0

Перад самымі выбарамі, 8 жніўня, у гарадах Беларусі ўлады арганізоўваюць канцэрты, у тым ліку з удзелам замежных выканаўцаў (пераважна расійскіх і ўкраінскіх). У Мінску на пляцоўцы каля Палаца спорту выступяць амерыканскія рэперы Tuga і Saint Jhn, расійскія гурты «Кар-мэн», «Отпетые мошенники», а таксама іншыя артысты.

У Брэсце выступяць Алег Вінік, Юліяна Каравулава, Стас Пъеха, Аксана Кавалеўская.

У цэнтры Віцебска будуць выступаць Рыгор Лепс, Аляксандр

Панаётаў, гурты «Фабрика» і «Лас Вегас».

У Гродне – Леанід Агуцін, Уладзімір Прэснякоў, Руслан Аляхно, Эліна Чага.

У Бабруйску – Ціна Карадль, Паўло Зібров, «Лісанетній батальён» і іншыя.

У Барысаве выступіць Таісія Павалій.

**Фідель Сухоніс,
редактор журналу “Бористен”**

Рецепти *української* кухні

Цибульники з картоплею

Інгредієнти:

цибуля: 4 шт.

картопля: 3 шт.

яйця: 3 шт.

манна крупа: 2 ст. ложки

чорний мелений перець та сіль: за смаком.

Приготування:

Цибулю нарізати кубиками, обшпарити окропом, відцідити і просушити. Цілі яйця збити. Картоплю натерти на дрібній терці, додати манну крупу, цибулю, яйця, посолити і поперчити за смаком.

Смажити цибульники на олії з двох сторін до золотистого кольору. Подавати гарячими зі сметаною, майонезом або будь-

яким соусом за смаком. Готові цибульники викласти на серветку (для вбирання зайвого жиру).

Рівень складності: Легко

Цінова категорія: Дешево

Кількість порцій: 3

Час приготування: 35 тін

ЦИБУЛЬНИКИ - НЕЙМОВІРНО СМАЧНА ЗАКУСКА, ЯКУ МОЖНА ЗРОБИТИ МАЙЖЕ З НІЧОГО

Готується просто, швидко, а з'їдається з борщем

Ця страва припаде до вподоби всім, хто полюбляє цей овоч.

Приготувати її можна і пісною, і скоромною. Подаютъ цибульники гарячими зі сметаною, майонезом або будь-яким соусом. Смакуватимуть вони і з різними гарнірами: картопляним чи гороховим пюре, тушенкою морквою або капустою

Коледж електрифікації Дніпровського державного аграрно-економічного університету

**Це сучасний заклад освіти, один
з провідних закладів аграрного
напрямку, з розвиненою
матеріально-технічною базою і
соціальною інфраструктурою,
який майже століття гідно
творить свою історію.**

Отримати освіту студенти можуть як за денною, так і заочною формою навчання. Привабливою перспективою навчання в коледжі є можливість його продовження у закладах вищої освіти III-IV рівня акредитації за скороченим термінами та наскрізними навчальними програмами, зокрема Дніпровському державному аграрно-економічному університеті, де отримають дипломи бакалавра, магістра за скороченими термінами навчання.

ДЕ МОЖЕ ПРАЦЮВАТИ?

- в цивільних, аграрних, промислових та переробних підприємствах різних форм власності: державних, кооперативних, приватних та фермерських;
- в енергетичних кампаніях;
- в монтажних і ремонтно-обслуговуючих підприємствах.

Більше інформації на нашому сайті:

keddae.dp.ua

Контакти:

пр. Гагаріна, 95, Дніпро, 49010, Україна.

[pr. Gagarina, 95, Dnipro, 49010, Ukraine.](http://Gagarina, 95, Dnipro, 49010, Ukraine)

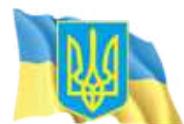
тел/факс +38 (056) 720-92-92

e-mail: keddae@ gmail.com,

keddae@ukr.net

**ДЕРЖАВНЕ АГЕНТСТВО
ЛІСОВИХ РЕСУРСІВ
УКРАЇНИ**

Не рубай

a посади!

ШВИДКО
ЗРУЧНО
ПРЯМО В РУКИ

Найшвидший і найбільш надійний посилковий сервіс до України та країн СНД. Порівняйте терміни доставки пакунків через компанію МІСТ з іншими компаніями і переконайтесь в цьому самі.

- **ДОСТАВКА КОРАБЛЕМ**
В Україну: 30-40 днів
В Москву: 30-40 днів
В Ст. Петербург: 35-45 днів
Решта регіонів на www.meest.us
- **ВІДПРАВКА АВІА І МОРСЬКИХ ВАНТАЖІВ**
- **ДОСТАВКА АВТОМОБІЛІВ У КОНТЕЙНЕРАХ**
- **УПАКОВКА І СТРАХУВАННЯ**
- **ПЕРЕКАЗ ГРОШЕЙ ЗА НАЙНИЖЧИМИ ЦІНАМИ**

ЕКСПРЕС ДОСТАВКА ПОСИЛОК:
В Україну: 3-5 робочих днів
В Москву: 5-7 робочих днів

MIST **MEEST**

1-800-288-9949 www.meest.us

Marketing and design by ImagineStudio.com

Заснований 2005 року поштово-логістичний оператор України, ТзОВ «Торговий Дім «Міст Експрес» є одним з лідерів у сегменті доставки відправлень «до рук» Одержувача. Підприємство належить до поштово-логістичної групи «Meest Group», яка сягає своїм корінням міжнародної корпорації МІСТ (Meest Corporation Inc., Торонто, Канада).

У кожному обласному центрі України та у великих містах діють склади компанії з технологією он-лайн реєстрації усіх процесів: приймання на склад, видача на доставку чи видача відправлень клієнту на складі. Компанія обслуговує понад 100 власних підрозділів, активно розбудовує мережу агентських пунктів прийому-видачі відправлень на території України. Володіє найбільшим серед експрес-перевізників власним флотом транспорту, який нині становить понад 300 одиниць, а понад 500 одиниць транспорту виконує доставку за контрактом.

Основна продукція/послуги компанії: доставка відправлень між відділеннями («склад-склад»); доставка відправлень від Замовника «до дверей» Одержувача («від дверей до дверей»); адресна розсылка кореспонденції (рахунків, договорів, періодичних видань, POS матеріалів) у поштову скриньку чи безпосередньо «до рук» Одержувача; доставка товарів дистанційної торгівлі (інтернет-магазинів, телемагазинів, компаній, що торгують за каталогом, MLM-компаній).

